

«ԷՇՐԵՖԻԵԻ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՑՉՈՒԹԻՒՆԸ ՎԱՅԵԼ Ե ԱՅՆՊԻՍԻ ԱՆՁՆԱԴՈՐՈՒԹԵԱՆ ՄԸ, ՈՐ ԿՐՆԱՅ ԻՐ ՈՏԵՐՈՒՆ ՎՐԱՅ ԿԵՆԱԼ» Կ'ԸՍԷ 20Ր. ԱՌՆ

Ազգային ազատ հոսանք կուսակցության ղեկավար՝ Երեսփոխան զոր. Միշել Առնի Նախագահության մեջ, Փոփոխության եւ բարեկարգում համախմբումը երկ կեսորե ետք Ռապիեի մեջ գումարեց իր ընթացիկ նիստը:

Նիստին ետք զոր. Առն Նշեց, որ Էշրեֆիեի մեջ յոյն ուղղափառ համայնքին ներկայացուցչությունը վայել է անձնաւորութեան մը, որ ունի իր կեցուածքները եւ կրնայ իր ոտքերուն վրայ կենալ:

«Էշրեֆիեի ընտանիքները կը գտնուին հիմնական երկու ընտրանքներու առջեւ. Էշրեֆիեն ազատագրել կամ զայն ձգել Մուսթաքպալ հոսանքի հովանիին տակ», ըսաւ զոր. Առն:

Ան պաշտպանեց փոխվարչապետ Իսամ Ապու ժամրայի թեկնածութիւնը՝ Էշրեֆիեի մեջ. ան Նշեց, որ արդարութեան եւ վարչական հարցերու խորհրդարանական մնայուն յանձնախումբը կը խուսափի այլ երեսփոխանի մը կամ երեսփոխանի փոխանորդի մը գոյութեան թղթածրարը ընկարկել:

«Ապու ժամրա Լիբանանի կառավարութեան մեջ կը ներկայացնէ ամբողջ յոյն ուղղափառ համայնքը, որովհետեւ ան փոխվարչապետ է: Իսկ իբրեւ այդպիսին անոր հեղինակութիւնը սահմանափակուած չէ միայն հարաւային Լիբանանի, Պեքայի կամ Պէյրուքի մեջ: Ան ունի ընդհանուր հեղինակութիւն եւ անոր ծիրին մեջ Ապու ժամրա իր թեկնածութիւնը առաջադրած է Պէյրուքի մեջ՝ պահելու համար մայրաքաղաքին խորհրդանիշը», շեշտեց զոր. Առն:

Ան շեշտեց, որ պարկէշտ անձնաւորութիւնները շատ կարելու եւ կեանքի մեջ, որովհետեւ անոնք կը կազմեն ընկերութիւնը եւ ոչ թէ անոնք, որոնք քաղքեկնացած են ու ոսկերի դգալներով կը ճաշեն:

20ր. Առն մերժեց հակաճառել թեկնածու Նէլա Թուէյիի կատարած այն ամբաստանութեան, թէ ինք կ'աշխատի Լիբանան վերադարձնել սուրիական հոգատարութիւնը: «Ես որոշեմ եմ տարեցներուն չպատասխանել, ուր մնաց երեխաներուն պատասխանեմ: Զաղաքականութեան մեջ անոր գիտությունը սահմանափակ է եւ այդ պատճառով զայն խրատեցի համբերել եւ յաւելեալ փորձառութիւն ձեռք ձգել: Սակայն ան մերժեց խրատս, ինչ կրնամ ընել: Եթէ Նէլա Թուէյին իր հայրը պիտի վերոյիշէ, ապա ան պետք է սերտեւ եւ իշէ անոր բոլոր կեցուածքները», աւելցուց ան:

Ակնարկելով Լեռնալիբանանի մեջ Մուսթաքպալ հոսանքի պատասաններուն՝ զոր. Առն ըսաւ. «Երանի Սաատ Զարիի լիբանանցիներուն հետ խօսի տուրքերը նուազեցնելու կամ արտադրութիւնները աւելցնելու լեզուով, որովհետեւ այդ ձեւը շատ աւելի լաւ է եւ գործօն, քան՝ պատասաններու դրութիւնը»:

20ր. Առն իր խօսքը եզրափակեց ընկալատելով ընտրական ծախսերը որոշող օրէնքը՝ ընդգծելով, որ այդ օրէնքը լաւապէս սերտուած չէ:

ՀՀ ԴԱՇՆԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՑԻՉԸ ՄԱՍՆԱԿՑԵՑԱՒ ՅԱՌԱՋԴԻՄԱԿԱՆ ԴԵԿԱՎԱՐՆԵՐՈՒ 6-ՐԴ ԳԱԳԱԹԱԺՈՂՈՎԻՆ

28 մարտին Զիլեի Վիսա Տել Մար քաղաքին մեջ տեղի ունեցաւ Յառաջդիմական ղեկավարներու 6-րդ գագաթաժողովը՝ հիւրընկալութեամբ Զիլեի Նախագահ Միշել Պաշլեի եւ մասնակցութեամբ շուրջ հարիւր հրաւիրեալներու, որոնք կարգին՝ Արժանիքի Նախագահ Երիստեալ Ֆերանտեզ, Պրագինի Նախագահ Լուլա տա Սիլվա, Ուրուկուէյի Նախագահ Թապարտ Վասքեզ, Մեծն Բրիտանիոյ վարչապետ Կորսոն Պրաուն, Միացեալ Նահանգներու փոխնախագահ Ճո Պայտըն, Լորվէկիոյ վարչապետ Ճենս Սթոլթենպերկ, Սպանիոյ վարչապետ Խոզե Լուիս Ռոտրիկեզ Չափաթերո, Ընկերվար միջազգայնականի Նախագահ Զործ Փափանտրուէ եւ գլխաւոր քարտուղար Լուիս Ալալա, Ամերիկեան պետություններու կազմակերպութեան գլխաւոր քարտուղար Խոզե Միլեյի Ինսուրգո: Գագաթաժողովին մասնակցեցաւ նաեւ ՀՀ-ի Բարձրագույն Գաղութային Միջազգայնականի մօտ ՀՀ-ի ներկայացուցիչ, Ընկերվար Միջազգայնականի ԱՊՀ-ի, Կովկասի եւ Սեւ ծովի յանձնախումբի համանախագահ Մարիո Նալպանտեան:

Գագաթաժողովի ընկարկման գլխաւոր թեմաներն էին համաշխարհային տնտեսական տագնապի պատճառներն ու հետեւիքները, ներկայացուցեցան առաջարկներն 6-րդ տարիին Լոնտոնի մեջ գրեցան մարտիչը G-20-ի ժողովին համար, ընկարկուեցան նաեւ կլիմայի փոփոխութեան առնչուած խնդիրներ, ինչպէս նաեւ միջազգային կազմակերպութիւններ, ՍԱԿ-ի Համաշխարհային դրամատան, Միջազգային դրամական ֆոնտի բարեփոխումներու հարցերը: Գագաթաժողովը որդեգրեց հռչակագիր:

Համագումարին մասնակից ՀՀ-ի ներկայացուցիչը հանդիպումներ ունեցաւ բարձրաստիճան շարք չը հանդիպումներ ունեցաւ բարձրաստիճան շարք մը մասնակիցներու հետ, որոնցմէ գլխաւորը՝ Միացեալ Նահանգներու փոխ նախագահ Ճո Պայտընի եւ Նահանգներու փոխ նախագահի մօտ Պայտընի արժարձներով Հայաստանն ու հայութիւնը շահագործող հարցեր:

ՏՈՐԱՅԻ ՄԷՋ

ԱՐԱՔԱԿԱՆ ՎԵՐԱԺՈՂՈՎԸ ՄԿՍԱՒ ԻՐ ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐՈՒՆ

Զաթարի մայրաքաղաք Տոհայի մեջ արաբական վեհաժողովի 21-րդ նիստի բացման ընթացքին Զաթար եւ Սուրիա շեշտը դրին արաբական միասնականութեան վրայ՝ այն հիմամբ, որ տարակարծութիւններէն ծնունդ առնող տագնապները կառավարելի դառնան:

Լիպիոյ Նախագահը անանկեալի բերաւ բոլորը, երբ երկու երկիրներուն միջեւ տարակարծութեան վերջ տալու իր մտադրութիւնը յայտնելով՝ Սեուտական Արաբիոյ Ապաւալա թագաւորին փոխադարձ այցելութիւններ կատարելու հրաւեր մը ուղղեց:

Սուրիոյ Նախագահ Պաշշար Ասատ իր արտասանած խօսքին մեջ շեշտեց, որ արաբական աշխարհին դիմագրաւած մարտահրաւերները, ներառեալ՝ միջազգային տնտեսական տագնապին հետեւանքները դիմակայելու համար հարկ է արաբական միասնականութիւն յառաջացնել:

Ասատ անկարկութիւն կատարեց Զուէյթի տնտեսական վեհաժողովին ընթացքին գոյացած արաբական հաշտություններուն, ինչպէս նաեւ Ռիատի մեջ իր, եգիպտոսի Նախագահին եւ Սեուտական Արաբիոյ թագաւորին հանդիպումին ընթացքին գոյացած հաշտութեան:

Ան նաեւ շեշտը դրաւ

Միջազգային քրեական դատարանին կողմէ Սուտանի Նախագահի ձեռքաւորման հրամանագիրին վրայ՝ շեշտելով, որ հարկ է այդ հարցին վերաբերեալ վճռորոշ որոշում մը տալ՝ զայն նկատելով անընդունելի հարց մը եւ նկատի ունենալով, որ այս հարցը ամբողջ արաբական աշխարհի պաշտօնական համար վտանգ մը կը ներկայացնէ, ինչպէս նաեւ արաբական երկիրներու հարստութեանց տիրելու զաղութատիրական ձեւ մըն է:

Արաբական լիկայի ընդհանուր քարտուղար Ամր Մուսա, իր խօսքին մեջ անդրադառնալով Սուտանի Նախագահի ձեռքաւորման հրամանագիրին, ըսաւ, թէ արաբ ղեկավարներուն յանձնարարականներ փոխանցուած են այս հարցով վճռակամ որոշում մը տալու՝ պահանջելով զայն դադրեցնել ու ջնջել եւ ոչ թէ պարզապէս մէկ տարիով յետաձգել:

Մուսա յայտնեց, որ արաբական աշխարհը կը շարունակէ մնալ շարք մը ծիսական երեւոյթներու առջեւ, որոնցմէ է օտարներէն խրատներ ընդունելու արաբական հոգեբանութիւնը: Ան ըսաւ. «Ժամանակը հասած է, որ օտար ձեռքերը դադրին մեր հարցերուն միջամտելէ»:

Իր կարգին, Յորդա-

նանի Ապաւալա Բ. թագաւորը յայտարարեց, որ «ամբողջական վճռականութեամբ եւ ուժով կը կանգնին բոլոր արաբական պետութեանց կողքին, ընդդէմ արտաքին որդեւ միջամտութեան»՝ պահանջելով «զօրավիգ կանգնիլ Պաղեստինեան իշխանութեան եւ Կազայի ու Այսրորդանանի բաժանումը չամրագրել»:

Սուտանի Նախագահ Օմար Պաշիր ընկալատեց Միջազգային քրեական դատարանը եւ ՄԱԿ-ի Ապահովութեան խորհուրդը՝ անոնց կիրքած երկակի չափաւորներուն համար:

Ան յայտնեց, որ Իսրայել Տարֆուրի ըմբոստները կը մարզէ եւ կոչ ուղղեց, որ արաբ ղեկավարները Տարֆուրի հարցով Սուտանի կառավարութեան զօրավիգ կանգնելու «ուժեղ» որոշումներ տան:

Վեհաժողովի լուսանցքին հաշտութեան հանդիպում տեղի ունեցաւ Լիպիոյ Նախագահ Մամմար Զազաֆիի եւ Սեուտական Արաբիոյ Ապաւալա պըն Ապտել Աբիզ թագաւորին ու Զաթարի շէյխ Համատ Պըն Խալիֆա իշխանին միջեւ:

Հանդիպում ունեցան նաեւ Սուրիոյ Նախագահ Պաշշար Ասատ ու Պաղեստինեան իշխանութեան Նախագահ Մահմուտ Ապպասը:

ԳԵՐՄԱՆԻԱ ԲԱՐՁՐ ԿԸ ԳՆԱՀԱՏԵ ՀԱՅ-ԹՐԵԱԿԱՆ ՅԱՐԱԲԵՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒ ԿԱՐԳԱԴՈՐՄԱՆ ԳՈՐԾԸՆԹԱՅԸ

Նախագահ Սերժ Սարգսեան երկ ընդունած է Գերմանիոյ արտաքին գործոց Նախարարութեան ընդհանուր տնօրէն Կերտոթ Էրլերը, անոր հետ Հայաստան ժամանած Գերմանիոյ խորհրդարանի գերմանա-հարաւոկկասեան խորհրդարանական խմբակի Նախագահ, Երեսփոխան Շեֆֆֆեն Ռայխել եւ Հայաստանի մեջ Գերմանիոյ դեսպան Անտրեա Եոհանա-Մարիա Վիթթորինը:

Ս. Սարգսեան չափազանց կարելուր նկատած է Եւրոպայի յառաջատար երկիրներէն մէկուն՝ Գերմանիոյ հետ երկկողմանի եւ բազմակողմանի ծեւաչափերով յարաբերութիւններու հետագայ զարգացումը: Ընդհանրապէս յայտնելով անկախութենէն ի վեր Հայաստանի ցուցաբերած օժանդակութեան համար, Սերժ Սարգսեան գոհունակութեամբ նշած է, որ զարգացման համագործակցութեան մարզին մեջ Գերմանիա Հայաստանի երկրորդ նուիրատու երկիրն է, ինչպէս նաեւ մեծ ազդեցություն ունի տնտեսական գործընկերներէն մէկը:

Ըստ Կ. Էրլերի, իր այցելութիւնը վկայութիւն է այն մեծ հետաքրքրութեան, զոր Գերմանիա կը ցուցաբերէ Հարաւային Կովկասի շրջանին մեջ տեղի ունեցող զարգացումներուն նկատմամբ, եւ այդ՝ յատկապէս անցեալ տարուան օգոստոսին տեղի ունեցած իրադարձութիւններէն ետք:

Զաղաքական վիճելի խնդիրներու զինուորական միջոցներով լուծումը անթոյլատրելի նկատելով՝ ան ըսած է, որ Գերմանիա կտրականապէս դէմ է ուժի եւ բռնութեան օգտագործման: Ս. Սարգսեան եւ Կ. Էրլեր խօսած են դարաքաղեան հիմնախնդրի բանակցային գործընթացի ներկայ հանգրուանին, ինչպէս նաեւ հայ-թրքական յարաբերութիւններու կարգաւորման կարելիութիւններուն մասին:

Էրլեր ըսած է, թէ իրենք կ'ողջունեն դարաքաղեան տագնապի լուծման շուրջ Հայաստանի ու Ազրիպեյնի Նախագահներու հանդիպումները, ինչպէս նաեւ Հայաստանի ու Թուրքիոյ միջեւ սկսած քաղաքական երկխօսութիւնը:

Միւս կողմէ՝ Հայաստանի արտաքին գործոց փոխնախարար Կարինէ Ղազինեանի հետ Երեւանի մեջ տրուած միացեալ մամլոյ ասուլիսին ընթացքին Գերմանացի պաշտօնատարը ըսած է, թէ Գերմանիա բարձր կը գնահատէ հայ-թրքական յարաբերութիւններու կարգաւորման գործընթացը:

«Ես շատ ուրախ պիտի ըլլամ, եթէ հայ-թրքական բանակցութիւնները յաջողութեամբ պսակուին, որուն իբրեւ արդիւնք սահմանը պիտի բացուի: Շրջանի անվտանգութիւնն ու կայունութիւնը առաջնահերթութիւն են Եւրոպական Միութեան քաղաքականութեան համար», նշած է Կ. Էրլեր:

ԸՍՏ ՌՈՒՐԷՆ ՍԱՖՐԱՍՏԵԱՆԻ

ՀԱՅ-ԹՐԵԱԿԱՆ ՅԱՐԱԲԵՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒ ԲՆԱԿԱՆՈՆԱՑՈՒՄԸ ՀԱՍՈՒՅՑԱԸ Է»

Թրքազէտ Ռուբէն Սաֆրաստեան երկ, «հայեացք» ակումբին մեջ, պատասխանելով «Ազատութիւն» ռատիոկայանի հարցումին, ըսած է, որ հայ-թրքական մերձեցման ծիրին մեջ տեղի ունեցող վերջին իրադարձութիւնները պետք չէ դիտել այլեւայլ գործարքներու ծիրին մեջ:

«Իմ կարծիքով, հայ-թրքական յարաբերութիւններու բնականոնացումը երեւոյթ մըն է, որ հատուցած է, եւ անկա կը բխի այն յարաբերութիւններու տրամաբանութենէն, որ կը տեղծուի մեր շրջանին մէջ», մեկնաբանած է Սաֆրաստեան:

Ապրիլին կը Նախատեսուի Թուրքիոյ արտաքին գործոց Նախարար Ալի Պապանի այցելութիւնը Հայաստան: Ռուբէն Սաֆրաստեան այդ այցելութիւնը շրջադարձային չի նկատեր երկու երկիրներու փոխադարձ յարաբերութիւններուն մեջ: Պապանի Հայաստան պիտի ժամանէ ոչ թէ երկկողմանի, այլ բազմակողմանի ծեւաչափով՝ մասնակցելու Սեւ ծովեան տնտեսական համագործակցութեան երկիրներու արտաքին գործոց Նախարարներու նիստին:

«Պիտի ընկարկուի նաեւ հայ-թրքական յարաբերութիւններու ընթացքը: Ես կը կարծեմ, որ ատիկա սոր է պիտի չբանայ, այլ պիտի նպաստէ ծեւաւորելու այն դրական մթնոլորտը, որուն կարիքը այնքան ունի հայ-թրքական յարաբերութիւնները, նշած է Սաֆրաստեան:

Պաշտօնական Անգարայի վերջնական որոշումը զգալի չափով պայմանաւորուած պիտի ըլլայ Միացեալ Նահանգներու Նախագահ Պարաք Օպամայի վարքագիծէն, որմէ կախեալ պիտի ըլլայ այն, թէ Օպամա պիտի օգտագործէ՝ «ցեղասպանութիւն» եզրը, թէ՛ ոչ, ըստ այնմ ալ, Սաֆրաստեանի կարծիքով, Անգարա շրջանառութեան մեջ պիտի դնէ Նախօրօք պատրաստուած քաղաքական սենարիոներէն մէկը:

ՆԱԽԱՐԱՐ ԹԱՊՈՒՐԵԱՆ ԿԸ ԴԱՍԱԽՕՄԷ ԼԻԲԱՆԱՆԻ ԴԻՍԱԳՐԱՄԱԾ ՈՒԺԱՆԻԹԻ ՏԱԳՆԱՊԻՆ ՄԱՍԻՆ

Բրիտանական համալսարաններու լիբանանցի շրջանաւարտներու միութեան կազմակերպութեամբ, «Ջրաու Փլազա» պանդոկին մէջ երէկ երեկոյեան ժամը 6:00-ին տեղի ունեցաւ դասախօսութիւն մը՝ Ելեկտրական հոսանքի տազնապիւն, ինչպէս նաեւ այդ տազնապիւն պատճառներուն եւ լուծումներուն մասին:

Օրուան դասախօսութեան իւրեք ներկայացուցիչներէն Նախարար Ապտալա Մալքե Սըքքարիէ, որ անդրադարձաւ Լիբանանի մէջ Ելեկտրականութեան մարզի պարզած իրավիճակին եւ ներկայացուց շարք մը բողոքներ եւ հարցականներ՝ այդ տազնապիւն շարունակութեան կասեցման, ինչպէս նաեւ այդ տազնապիւն ամբողջական լուծման ձեւերուն եւ որդեգրուելիք մեթոտներուն մասին:

Սըքքարիէ ներկայացնելէ ետք օրուան բանախօս՝ Ումանիթի եւ ջուրի հարցերու Նախարար Ալեն Թապարեանը, զայն հրաւիրեց ներկայացնելու իր դասախօսութիւնը:

Նախարար Թապարեան նշեց, որ անկարելի է ներկայ կացութեամբ եւ նման Ելեկտրածին կայաններով Լիբանանի կարիքները հոգալ՝ յատկապէս ամառը, երբ Ելեկտրական հոսանքին պահանջը կը հասնի 2200 կամ 2300 մեկաուտին:

Այդ պատճառով ալ ամառը Լիբանանի մէջ Ելեկտրական հոսանքի անջատումը կ'աւելայ, որովհետեւ պայման կը դրուի, որ գիւղական շրջաններուն 24 ժամ Ելեկտրականութիւն հաշտայթուի եւ անպատճառ բողոքի ծայրեր կը բարձրանան:

Ալեն Թապարեան շեշտեց, որ Լիբանանի մէջ Ելեկտրական հոսանքի ներկայ տազնապիւն լուծումը կոծակ մը սեղմելով կարելի չէ ապահովել: Ան ըսաւ, թէ Ելեկտրականութեան մարզին բարելաւումը ապահովելու համար որեւէ ծրագիր նուազագոյնը 5 տարուան ժամանակի կը կարօտի, որպէսզի կարելի ըլլայ այդ տազնապիւն լուծման սկսիլ:

Ալեն Թապարեան յայտնեց, որ ինք կը հաւատայ, թէ պէտք է առաջին հանգրուանին շարժակներ գծել: «Անշուշտ մեծ չափի շարժակներ, որոնք կրնան մինչեւ 80 մեկաուտ Ելեկտրականութիւն արտադրել: Մենք կրնանք յառաջիկայ մէկ տարուան ընթացքին շարժակներ գտնել»՝ նկատի ունենալով, որ այդ շարժակները գտնուելու աշխատանքը շատ ալ բարդ չէ եւ կարելի է վառելանիւթ ապահովել գանձերէն: «Ելեկտրականութեան համար», ըսաւ ալ:

Նախարար Թապարեան եւ Ա. Սըքքարիէ

Ալեն Թապարեան նշեց, որ Լիբանանի մէջ շատ միջոցներ չկան. հիմնականին մէջ կան երեք միջոցներ, որոնց շարքին ա) վառելանիւթի ապահովումը, բ) հանքածուխով բանող Ելեկտրածին կայաններու հիմնադրութիւնը, որ կարելի է գործադրել հինգ տարուան մէջ, գ) կազմ գործածութիւնը, ինչ որ ամենէն դժուարն է, որովհետեւ Լիբանանի մէջ բնական կազմի հանքեր չկան, իսկ Պալալեյի եւ Սուրի մէջ կան Ելեկտրածին երկու կայաններ, որոնք չեն բանի:

Ալեն Թապարեան յայտնեց, որ հարկ է յառաջիկայ 2 կամ 3 տարուան ընթացքին շարժակներու դրութիւնը որդեգրել եւ կարճ ժամանակի վրայ շուրջ 1200 մեկաուտ Ելեկտրական հոսանք արտադրելով Լիբանանի մէջ Ելեկտրական հոսանքի արձանագրած բացը գոցել եւ 24 ժամ անընդար Ելեկտրականութիւն հաշտայթուի, մինչեւ որ անոր զուգահեռ կարելի ըլլայ հիմնել հանքածուխով

բանող Ելեկտրածին կայաններ եւ մեղմացնել երկրին դիմագրաւած Ելեկտրական հոսանքին տագնապը:

«Լիբանանի մէջ բաւարարչափ Ելեկտրական հոսանքի չգոյութեան հիմնական պատճառը Ելեկտրականութեան արտադրութեան սղութիւնն է: Տազնապիւն 80 առ հարիւրը կը կազմէ այս իրականութիւնը: Իսկ երբ մենք նախաձեռնենք հիմնական այդ հարցի լուծման, դժուար չի լինի կը գտնուինք այլ հարցերու, որոնցմէ է այս թղթածրարին քաղաքականացումը», ըսաւ ալ:

Ժիէ, Չահրանիի եւ Պրոտոնովի Ելեկտրածին կայաններուն մէջ Ելեկտրական հոսանքին արտադրութիւնը՝ կեց օյլով եւ մագնիսով, Ելեկտրական հոսանք արտադրելու ծախսերուն կրկնապատիկին համագործ. ան ըսաւ, թէ եթէ շարժակներ գտնուեն, կարելի կ'ըլլայ այդ

Շարք՝ էջ 12

«ԱԶԳԱԿ»Ի ՖՈՒՏԻՆ

●Մարի Քեօշկերեանի մահուան առիթով՝

Տէր եւ տիկին Կարօ Առաքելեան 100,000 լ.ն.

Տէր եւ տիկին Սարգիս Կիրակոսեան 50,000 լ.ն.

Տէր եւ տիկին Աբօ Մոսիկեան 50,000 լ.ն.

Տէր եւ տիկին Վարդան Գինպաշեան 50,000 լ.ն.

Տէր եւ տիկին Յովհաննէս Քեօշկերեան 30,000 լ.ն.

Տէր եւ տիկին Կարօ եւ Մարկօ Անտոնեան 25,000 լ.ն.

Տէր եւ տիկին Սարգիս Տէր Խաչատուրեան 20,000 լ.ն.

●Ազգային մը 50,000 լ.ն.

●Ազգային մը 50,000 լ.ն.

●«Պատիկ-Մատիկ»ի աշխատանքները քաջալերելով՝

Ազգային մը 50,000 լ.ն.

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼԵՒՈՆ ԵՒ ՍՈՖԻԱ ՅԱՎՈՐԵԱՆ ԲՈՒԼԵՃԻ
ՏԻԿՆԱԼՆՑ ՅԱՆՁՆԱԽՈՒՄԲ

ԶԱՏԿՈՒՄՆ ՏՕՆԱՎԱՃԱՌ

●Տեսակաւոր ուտելիքներ
●Չատկուան զարդարանքներ

●Այլազան նուերներ

Տօնավաճառի բացումը տեղի կ'ունենայ հինգշաբթի, 2 ապրիլ 2009-ի առաւօտեան ժամը 10:00-ին թուրքի հանդիսատարին մէջ:
Տօնավաճառը բաց կը մնայ հինգշաբթի 2 եւ ուրբաթ, 3 ապրիլ 2009-ի առաւօտեան ժամը 10:00-էն մինչեւ յետմիջօրեի ժամը 4:00:

ՀՐԱԷՐ

www.sophiahagopian.com

ԵՐԵՍՓՈԽԱՆԱԿԱՆ ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ 2009.

67 ՕՐ ԵՏՔ

- Ներքին գործոց նախարար Զիատ Պարուտ ընդունեց լրագրողներու եւ խմբագիրներու սենտիքներու նախագահներ Մոհամետ Պալալեյի եւ Մըլիքի Զարամը, որոնք ներկայութեան ըսաւ, թէ ինք կամ իր ազգականները երեսփոխանական ընտրութիւններուն թեկնածու չեն՝ աւելցնելով, որ ներքին գործոց նախարարութիւնը քաղաքական բոլոր կողմերէն նոյն հեռաւորութեան վրայ կը մնայ:

- Ընկերվար յառաջդիմական կուսակցութեան ղեկավար՝ երեսփոխան Ուալիտ Ժոմպալա Նշեց, որ խորհրդարանին կաշիէ աթոռները ճշգրիտ ներկայացուցչութեան համար են եւ ոչ թէ երեւելի ըլլալու համար:

- Փաղանգաւոր կուսակցութեան գործադիր խորհուրդի համակարգող Սամի Ժեմայէ Նշեց, որ երեսփոխանական ընտրութիւնները փրկութիւնը կը նկատուին ժողովրդավարական վարչակարգին, որուն չի հաւատար ճգնապալալ:

- Ուալիտ Ժոմպալա Ապու Սէյման 2009-ի երեսփոխանական ընտրութիւններուն իր թեկնածութիւնը առաջադրեց՝ իբրեւ Զիւսիսային Մեթնի մարտի համայնքի ներկայացուցիչ:

- Ըստ «Թայպար» կայքէջին, նախկին երեսփոխան Դաթթաս Խուրի Նշեց, որ ինք իր թեկնածութիւնը յետս պիտի չկոչէ, իսկ երեսփոխան Ուալիտ Ժոմպալա սպառնաց Մարտ 14-ի քաղաքական ուժերուն հետ իր յարաբերութիւնները խզել, եթէ Խուրիի թեկնածութեան հարցը չլուծուի:

- Փաղանգաւոր կուսակցութեան նախագահ Ամին Ժեմայէ Նշեց Մարտ 14-ի քաղաքական ուժերու արտակարգ նիստ մը կամ անոր ղեկավարներու ղոնկիակ նիստ մը գումարելու կարելութիւնը, որպէսզի կարելի ըլլայ վերջնականացնել ընտրական դաշինքներու ու թեկնածութիւնները:

- Էշրեֆիի թեկնածուներէն Նէյա Թուէյնի Նշեց, որ Ազգային ազատ հոսանք կուսակցութեան ղեկավար՝ երեսփոխան գոր. Միշել Աուն տակաւին անցեալի էջերը կը թերթատ եւ կը մերժէ իր հայեացքը ուղղել ապագային:

- Ազգային ազատ հոսանք կուսակցութեան երիտասարդական թեւը պատասխանեց Նէյա Թուէյնիին եւ հարց տուաւ անոր. «Դո՛ւն ալ միացար գոր. Աունին վրայ յարձակողներու երգչախումբին»:

- Յըզպալլայի քաղաքական խորհուրդի անդամ Մահմուտ Զումարի յայտնեց, որ 2009-ի երեսփոխանական ընտրութիւնները կարելոր են, սակայն ոչ ճակատագրական:

- Երեսփոխան Ժիլպեր Զուէյն յառաջիկայ ընտրութիւններուն իր թեկնածութիւնը առաջա-

դրեց: Զուէյն մաս կը կազմէ Փոփոխութիւն եւ բարեկարգում համախմբումին:

- Վարչապետ Ֆուատ Սիսիորա «Շարք Աուսաթ»ին հետ իր ունեցած հարցազրոյցին ընթացքին յայտնեց, որ ինք լրջօրէն կը մտածէ իր թեկնածութիւնը առաջադրելու մասին:

- «Տիար»ի համաձայն, ժողովրդավարական հանդիպում պլոքի նախագահ՝ երեսփոխան Ուալիտ Ժոմպալա տակաւին չէ որոշած Լիբանանեան ուժեր կուսակցութեան թեկնածու՝ երեսփոխան Ժորժ Ատուանը Շուֆի ընտրացանկին վրայ նկատի ունենալ:

- Սուրիոյ մէջ լիբանանցի արգելափակեալներուն հարազատներու միութեան՝ Սուլիտի նախագահ Դազի Աատ «Նահար» օրաթերթին յայտնեց, որ ինք իր թեկնածութիւնը պիտի առաջադրէ՝ հետապնդելու համար Սուրիոյ բանտերուն մէջ գտնուող լիբանանցիներուն թղթածրարը, որովհետեւ ոչ ոք այդ թղթածրարին լրջօրէն հետեւեցաւ:

- Լիբանանեան ուժեր կուսակցութեան անդամներէն մէկը «Ախպար» օրաթերթին յայտնեց, որ Փաղանգաւոր կուսակցութիւնը համաձայն չէ գտնուած Լիբանանեան ուժեր կուսակցութեան ղեկավար Սամիր Ժահժահի Զահլէ կատարած այցելութեան եւ աւելցուց, որ իրենք տակաւին յստակ չեն գիտեր, թէ Ամին Ժեմայէ Զահլէ այցելած է, թէ՛ ոչ:

- «Սաֆիր» օրաթերթին հետ իր ունեցած հարցազրոյցին ընթացքին Ընկերվար յառաջդիմական կուսակցութեան ղեկավար՝ երեսփոխան Ուալիտ Ժոմպալա՝ պատասխանելով Շուֆի մէջ Դաթթաս Խուրիի թեկնածութեան մասին հարցումի մը, ըսաւ. «Մեկնաբանութիւն չկայ... օրը կու գայ եւ կը խօսինք»:

- Զաղորդակցութեան միջոցներու նախարար Ժըպրան Պասիլ Նշեց, որ Մուսթաքպալ հոսանքն է Մարտ 14-ի քաղաքական ուժերուն ընտրացանկերը որոշողը:

- «Մանար» պատկերասփիւռի կայանին կատարած իրենց յայտարարութիւններուն մէջ Փաղանգաւոր կուսակցութեան անդամներ շեշտեցին, որ Զեարուանի մէջ պետական նախարար Նեսիպ Լահուտ պէտք է Զեմիլ Զիատիի թեկնածութիւնը յետս կոչէ:

- Երեսփոխան Ահմետ Ֆաթֆաթ Նշեց, որ Լիբանան դժուար չի լինի կը գտնուի ընտրական, քաղաքական, ճակատագրական եւ հիմնական ընտրապայքարի մը:

- Կը նախատեսուի, որ իրաւաբան Նիտալ Խալիլ Զեարուանի մէջ իր թեկնածութիւնը առաջադրէ:

ԵՐԵՍՓՈԽԱՆ ԲԱԳՐԱՏՈՒՆԻ «ԷԼ. ՊԻ. ՍԻ.»ԷՆ ԿԸ ՆԵՐԿԱՅԱՑՆԷ ԶՅԴ-Ի ԴԻՐԵՈՐՈՇՈՒՄԸ՝ ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆԱԿԱՆ ԸՆՏՐՈՒԹԵԱՆՑ ԳԾՈՎ

Հայկական երեսփոխանական պլոքի ներկայացուցիչ Յակոբ Բագրատունի «Էլ. Պի. Սի.» պատկերասփիւռի կայանին հետ ունեցած իր հարցազրոյցին ընթացքին յայտնեց, որ լիբանանեան խորհրդարանին մէջ Հայկական երեսփոխանական պլոքը մնայուն կերպով եղած է խորհրդարանի քաղաքական կայունութիւնը ապահովող հիմնական տարրը:

3. Բագրատունի վերահաստատեց, որ ՀՀԴ Լիբանանի Կեդրոնական կոմիտէին հիմնական նպատակն է Հայկական երեսփոխանական պլոքը վերակազմել՝ հայկական քաղաքական բոլոր ուժերու թեկնածուներուն մասնակցութեամբ, եւ անոր վերադարձնել իր ինքնորոշ զորութեան իրաւունքը: Ան նկատել տուաւ, որ Հայկական երեսփոխանական պլոքը հեռու պիտի մնայ ամեն տեսակի լարուածութենէ եւ պիտի գորակցի հարցերը երկխօսութեամբ լուծելու միջոցին:

3. Բագրատունի նշեց, որ 2000-ի ընտրական անարդար օրէնքը առիթ չէր տուած, որ իրենք կազմեն Հայկական երեսփոխանական պլոքը, որովհետեւ կարելի չէր եղած համաձայնութիւն գոյացնել նախկին վարչապետ Ռաֆիք Յարիրիի հետ: «Ան մեզի ըսաւ, թէ Հայկական երեսփոխանական պլոք չեմ ուզեր, այլ՝ հայ երեսփոխաններ Մուսթաքպալի պլոքին մէջ», աւելցուց 3. Բագրատունի:

Անդրադառնալով ՀՀԴ-ի դաշնակիցներուն՝ 3. Բագրատունի նկատել տուաւ, որ Հայ յեղափոխական դաշնակցութիւնը պիտի չլքէ իր քաղաքական եւ ընտրական դաշնակիցը՝ Ազգային ազատ հոսանք կուսակցութեան ղեկավար՝ երեսփոխան գոր. Միշել Աունը: Ան ըսաւ, թէ իրենք երեսփոխան զոր. մը ունին գոր. Աունի եւ երեսփոխան Միշել Մըրի հետ:

Պէրլուի Ա. ընտրաշրջանին մէջ տեղի ունենալիք սուր ընտրապայքարին գծով, 3. Բագրատունի

մաղթեց, որ կարելի ըլլայ այդ ընտրաշրջանին մէջ սուր պայքար մը կանխարգիլել:

Պէրլուի Ա. ընտրաշրջանին անդրադառնալով՝ 3. Բագրատունի դիտել տուաւ, որ Տոհայի մէջ իրենք զիջումներ կատարած են՝ պահպանելու համար լիբանանեան ազգային համակեցութիւնն ու սիւնի-շիի գոյակցութիւնը:

Երեսփոխան Բագրատունի ընդգծեց, որ հարկ է համախոհութիւն գոյացնել, նուազագոյնը քրիստոնեական կշիռ ունեցող ընտրաշրջաններուն մէջ. ան նկատել տուաւ, որ համախոհութիւնը իր կարգին քաղաքական ընտրանք մըն է եւ կարգ մը կողմեր կը նախընտրեն զայն:

3. Բագրատունի նշեց, որ նախապէս բախումներն ու տարակարծութիւնները լիբանանցիները առաջնորդած են մինչեւ քաղաքացիական պատերազմ: «Ինչո՞ւ միշտ պէտք է կռուիք, մեր երկիրը քանդենք, ապա անոր փլատակներուն վրայ նոր երկիր մը կառուցենք», հարց տուաւ ալ:

Ակնարկելով լիբանանեան օրաթերթերէն մեկուն հրապարակած այն լուրին, թէ Մուսթաքպալ հոսանքի նախագահ՝ երեսփոխան Սամիր Զարիրի ՀՀԴ Լիբանանի Կեդրոնական կոմիտէին առաջարկած է 6 թեկնածուներ եւ 6 միլիոն տոլար, 3. Բագրատունի ըսաւ. «Հարիրի լաւ գիտէ, որ ինք չի կրնար մեզի դրամ առաջարկել եւ մենք այդ դրամը, ո՛չ իրմէ, ո՛չ ալ ուրիշէն կ'ընդունինք: Հայ յեղափոխական դաշնակցութիւնը միակ կուսակցութիւնն է, որ 1904-էն ի վեր գոյատեւած է առանց ռեւէ մեկուն գորակցութեան եւ օժանդակութեան: Մենք մեր քաղաքական որոշումը չենք ծախիք»:

3. Բագրատունի ըսաւ, թէ անցնող տարիներուն ընթացքին Փոփոխութիւն եւ բարեկարգում համախմբումին մաս կազմելով հանդերձ, Հայկական երեսփոխանական պլոքին որոշումը եղած է ՀՀԴ-ի մօտ:

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆ

ՀՀԴ Կեդրոնական ընտրական մարմինը կը յայտնէ, որ տակաւին կը շարունակէ ընդունիլ անձնաթուղթի դիմումներ: Այն ազգայինները, որոնք տակաւին չեն ամբողջացուցած իրենց թղթածրարները, կրնան դիմել ՀՀԴ ակումբներ եւ կեդրոններ:

ՏԵՍԱԿԵՏ

ՄԻԱՅԵԱԼ ՆԱԶԱՆՈՒԹԵՐՈՒ ԿՈՂՄԵ
ՀԱՅՈՑ ՑԵՂԱՍՊԱՆՈՒԹԵԱՆ
ՃԱՆԱԶՄԱՆ ԳՈՐԾԸՆԹԱՅԻՆ ՄԵԶ
ԺԽՏԱԿԱՆ ՆԱԽԱՆՇԱՆՆԵՐ

Վերջին քանի մը օրերուն տեղի ունեցան որոշ զարգացումներ, որոնք Միացեալ Նահանգներու մէջ Հայոց ցեղասպանութեան ճանաչման հարցին վերաբերեալ որոշ մտավայելութիւններ կը ստեղծեն:

1) Տակիւլ Ֆրիտը փոխարինելու համար Միացեալ Նահանգներու Նախագահ Պարաթ Օպամայի կողմէ իբրեւ Միացեալ Նահանգներու արտաքին գործոց նախարարի երուպական եւ եւրասիական հարցերու օգնական առաջադրուած թեկնածուն՝ Ֆիլիպ Կորտըն, Միացեալ Նահանգներու ծերակոյտի արտաքին յարաբերութեանց յանձնախումբին կողմէ իր թեկնածութեան վաւերացման ունկնդրութեան ընթացքին պատասխանելով ծերակուտական Ռոպըրթ Մենենտեզի հարցումին Հայոց ցեղասպանութիւնը անուանեց « ահաւոր ողբերգութիւն» մը եւ յօտագործեց «ցեղասպանութիւն» եզրը:

2) Սպիտակ տան ապահովական հարցերու խորհրդատու Տենիս Մաքտոն Օպամայի թուրքիա եւ եւրոպայ այցելութեան մասին մամուլի ասուլիսի մը ընթացքին յայտնեց, որ Միացեալ Նահանգներու Նախագահը կ'ուզէ վերաշխուժացնել թուրքիոյ հետ իր երկրին դաշինքը եւ թուրքիա Միացեալ Նահանգներու համար կարեւոր դաշնակից մըն է ու ՕՅԱԼ-ի յառաջատար անդամ մը:

Շատեր կրնան մտածել, որ թուրքիոյ հետ դաշինքին վերաշխուժացումը անշուշտ զայն ցեղասպանութեան յանցանքով ամբաստանելով չ'ըլլար: Ուրիշներ կրնան առարկել, որ այդ վերաշխուժացումը պէտք է հիմնուած ըլլայ ճշմարտութեան եւ անկեղծութեան վրայ: Սակայն այս պարագային կարելորդ Օպամայի կարծիքն է: Արդեօք ան ո՞ր մէկ թեզը կը պաշտպանէ:

3) Օպամայի ազգային ապահովութեան խորհրդատու Ճէյմզ Ծոնզ, որ թուրքիա այցելութեան ընթացքին պիտի ընկերակցի Օպամայի, գովաբանեց Աֆղանիստանի մէջ թուրքիոյ դերակատարութիւնը:

Վերոնշեալ երեք անձնաւորութիւններն ալ առնչուած են Միացեալ Նահանգներու Նախագահին: Եթէ միայն թիւ 2 եւ 3 զարգացումները տեղի ունեցած ըլլային, պիտի ըսէինք, թէ բնական է, որ թուրքիա այցելութեան նախօրեակին Օպամայ կը փորձէ դրական մթնոլորտ մը ստեղծել: Սակայն երբ Հայոց ցեղասպանութիւնը ճանչնալ խոստացած Նախագահին առաջադրած թեկնածուն կը մերժէ «ցեղասպանութիւն» եզրը օգտագործել եւ այդ հարցին ակնարկելու ատեն ամերիկեան Նախկին վարչակազմերուն նման մեղմասացութեան կը դիմէ, հարցը քիչ մը լուրջ եւ չարագուշակ բնոյթ կը ստանայ:

Կ'ըսուի, թէ Ֆիլիպ Կորտըն, որ անդամ է Ուաշինկթընի «Պրուքինկզ» հիմնարկին, թուրքիոյ շուրջ առատ գրութիւններ ունի եւ անցեալին Միացեալ Նահանգներու կողմէ Հայոց ցեղասպանութեան ճանաչման ընդդիմացած է: Շատ լաւ, եթէ իր արտայայտածը անձնական կարծիք մըն է, իբրեւ Նախագահ Օպամայի կողմէ առաջադրուած թեկնածու ան պէտք էր արտայայտելու նոր վարչակազմին կեցուածքները, եւ Հայոց ցեղասպանութեան հարցով մինչեւ հիմա Օպամայի կեցուածքները յստակ էին:

Երբ Հայաստանի մէջ Միացեալ Նահանգներու դեսպան Ծոն Էվընզ Հայոց ցեղասպանութեան մասին ճշմարտութիւնը խօսեցաւ, անոր ասպարէզին վերջ տրուեցաւ: Նոյն տրամաբանութենէ մեկնած, եթէ Կորտըն նոր վարչակազմին պաշտօնական կեցուածքէն շեղում արձանագրած է, ան պէտք է կարգապահութեան հրահրակի, այլապէս՝ լուրջները համարմընութեան համագործ է:

ՎԱՀՐԱՍ ԷՍՄԻԵԱՆ

ԾԵՂՈՒՄ

Երկուան առաջին էջով տրուած մեր հիմնական լրատուութեան մէջ Հայկական երեսփոխանական պլոքի առաջադրման ձեռնարկին ներկայութեան բաժինը պէտք է կարգաւ հետեւեալ ձեւով:

Ձեռնարկին ներկայ գտնուեցան Լիբանանի հայոց թեմի առաջնորդ Գեղամ եպս. Խաչերեան, Հայ կաթողիկէ համայնքի Ներսէս-Պետրոս ԺԺ. պատրիարքի ներկայացուցիչ՝ հայ կաթողիկէ պատրիարքական ընդհանուր փոխանորդ Վարդան եպս. Աշգարեան եւ Հայ ատետարանական համայնքի Լիբանանի մարմնի ատենապետ՝ Վեր. Փոյ Հայտնաթեանի ներկայացուցիչ՝ Վեր. Սողոմոն Զիւղապեան, Նախկին Նախարարներ, երեսփոխաններ, Պուրճ Համուտի եւ Այնճարի քաղաքապետներ, միութիւններու եւ հասարակական կազմակերպութիւններու ներկայացուցիչներ, ինչպէս նաեւ ազգային դպրոցներու եւ հաստատութեանց տնօրէններ, Հայ յեղափոխական դաշնակցութեան անդամներու հոծ բազմութիւն մը, ինչպէս նաեւ մեծ թիւով լրագրողներ:

«ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՑԱԾ ԱՐՈՒԵՍՏՈՎՍ
ԵՐԻՏԱՍԱՐԴՈՒԹԵԱՆ ՀԱՄՆԵԼՈՒ
ՓՈՐՉ ՄԸ ԿԸ ԿԱՏԱՐԵՄ»

«ԱՂԴԱԿ»ԻՆ Կ'ԸՍԵ ԱՅԼԻՆ ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ

Համազգայինի Լիբանանի Շրջանային վարչութեան կազմակերպած Այլին Խաչատուրեանի երգահանդեսին նախօրեակին «Ազգակ» հարցազրոյց մը ունեցաւ երգչուհին հետ, մօտէն ծանօթանալու համար Խաչատուրեանի գործերուն եւ ձեռնարկին մանրամասնութիւններուն:

Այլին Խաչատուրեան ծնած է 1978-ին, Պէյրութ: Փոքր տարիքէն սկսած է հետեւիլ արուեստին, քանի որ անոր հայրը, հօրաքոյրն ու մեծ մայրը եղած են դաշնակահարներ, եւ ինք 7 տարի հետեւած է դաշնակի դասընթացներու: Առաջին անգամ բեմերէն ելոյթ ունեցած է աշակերտական հանդիսութիւններու ընթացքին, իսկ առաջին արհեստավարժ ելոյթը տեղի ունեցած է 2006-ին քանադայի երգիչ Մարիօ Փերշայի հետ, անոր Լիբանանի մէջ ունեցած երգահանդեսին ընթացքին: Խաչատուրեան կ'երգէ արեւելեան ճեզ երգեր, եւ անոր առաջին սկաւառակը լոյս տեսած է 1997-ին, որ կը կրէ «Լամմա» անունը: Կի Մանուկեանի սկաւառակներուն մէջ ունի շարք մը երգեր, իսկ 2008-ին հրապարակ իջած է իր երկրորդ սկաւառակը, որ կը կրէ «Միտան» անունը:

«ԱՂԴԱԿ».- Ինչպէ՞ս սկսար մտերմանալ հայ երաժշտութեան հետ:

ԱՅԼԻՆ ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ.- Փարիզ հաստատուած ժամանակաշրջանիս ծանօթացայ «Ակն» երգչախումբին. որ հոգեւոր երգեր կը կատարէ. հո՞ն է, որ արթնցաւ հայկականութեան զգացումս: Հո՞ն սկսայ հայ երգերուն հետ կապի մէջ մտնել, ու այդ օրէն սկսայ հայ երաժշտութեան հետեւիլ եւ ուսումնասիրել: Երբ հայ երաժշտութեան մանրամասնութիւնները ուսումնասիրեցի, ուզեցի հայերէն երգել. քանի որ սիրեցի հայկական դասական երգեր: 2006-ին Լիբանան վերադառնալէս ետք կազմեցինք խումբ մը եւ սկսանք աշխատանքի:

«Ա.».- «Միտան» սկաւառակը իր ոճով իւրայատուկ է, եւ արդէն Լիբանանահայութեան մօտ մեծ ընդունելութիւն գտած է: Ինչո՞ւ «Միտան», դրած էք, Արա առաջին՝ հայկական սկաւառակին անունը:

Ա. Խ.- «Միտան» հայերէն «Մի տան» եւ արաբերէն «Մէյտան» բառերու միացումն է, որովհետեւ թէ՛ Լիբանանը եւ թէ՛ Հայաստանը իմ տունքս են, իմ միջավայրս են:

«Ա.».- Իսկ սկաւառակին մասին կ'էջ տեղեկութիւններ կրնաք փոխանցել:

Ա. Խ.- «Միտան»ը կը բաղկանայ 9 երգերէ, որոնցմէ մէկը եղիշէ Չարենցի «Առաւօտ» բանաստեղծութիւնն է, որուն երաժշտութիւնը մշակած եմ Միհրան Կիրիւնեանին հետ: Սկաւառակի պատրաստութեան մեծապէս օժանդակած են Զարոյ Պապիկեան եւ Նետիմ Ֆարիաթ, որոնց յատուկ շնորհակալութիւն կը յայտնեմ:

«Ա.».- Չոյզ ելոյթներուն ո՞ր երգերը պիտի ներկայացնէք:

Ա. Խ.- Դեկտեմբեր 2008-ին, «Մոնօ»ի մէջ ունեցայ երկու ելոյթ, որոնք մեծ յաջողութիւն արձանագրեցին, իսկ այս ելոյթին պիտի ներկայացուին «Միտան» սկաւառակի 9 երգերը, ինչպէս նաեւ անգլերէն երգ մը: Նշեմ, որ նուագախումբին մաս կը կազմեն Միհրան Կիրիւնեան (կիթառ), Հէյսամ Շալիւմ (պէյս կիթառ), Ժատ Աուատ (տրամպ), Մագեն Սիպի-նի (քիարոտ):

«Ա.».- Ինչպէ՞ս սկիզբ

առաւ ձեր եւ Համազգայինի Լիբանանի Շրջանային վարչութեան միջեւ գործակցութիւնը:

Ա. Խ.- Յիշեցնեմ, որ ես անցեալին մաս կազմած եմ Համազգայինի «Գուսան» երգչախումբին, եւ այդ օրերէն արդէն կապը գոյութիւն ունի: Վերջին տարիներուն կ'ուզէի արդէն Համազգայինի հետ ծրագիրներ իրագործել, եւ ղեկավարեմ 2008-ի ելոյթս Շրջանային վարչութեան անդամներ ներկայ գտնուած էին. եւ գնահատելով կատարումները ստեղծուեցաւ փոխադարձ գործակցութիւն: Շատ ուրախ եմ, որ Համազգայինի հետ կը գործակցիմ, քանի որ

Հարցազրոյցը վարեց՝ ԲԱՅԺԻ ՏԵՄԻՐՃԵԱՆ

ՀԱՅԿԱԶԵԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ

ՀԱՅՈՑ ՑԵՂԱՍՊԱՆՈՒԹԻՒՆԸ
ՊԱՏԿԵՐԱԳՐՈՂ «ԹՐԻ ԷՓԸԼԶ ՖԵԼ
ՖՐՈՍ ԴԵՎԸՆ» ՎԵՊԻ ԾԱՆՕԹԱՑՈՒՄ

Կազմակերպութեամբ Հայկազեան համալսարանի տնօրէնութեան եւ գործակցութեամբ Լիբանանի մէջ Միացեալ Նահանգներու դեսպան Խաչատուրեանի մէջ տեղի ունեցաւ Հայոց ցեղասպանութիւնը պատկերագրող «Թրի Էփըլզ Ֆել Ֆրոմ Դեվըն» վեպին ծանօթացումը:

Հանդիսութեան բացման խօսքը Հայկազեան համալսարանի անունով արտասանեց Միքայել Մարքոմ կենսագրականը ներկայացնելէ ետք Նշեց, թէ Ամարիւնեան-Մարքոմ լեզուներն ու գրականութիւնը ուսումնասիրելով գտած է իր ընտանիքի անդամներուն պատմութեան մասին տեղեկութիւններ: Եարտըմեան ըսաւ, թէ հեղինակին գրութիւնները լուսարձակի տակ կ'առնեն Հայոց ցեղասպանութիւնը՝ վերապրողներու վկայութիւններուն ընդմէջէն. անոնք կ'անդրադառնան իրենց ընտանիքի անդամներուն տեղահանութեան՝ Հայաստանէն Լիբանան, ապա՝ Զալիֆորիսի:

Միքայել Մարքոմեան յայտնեց, թէ «Թրի Էփըլզ Ֆել Ֆրոմ Դեվըն» վեպին հեղինակը իբրեւ ներշնչման աղբիւր ունեցած է իր մեծ մօր վկայութիւնը: Ապա խօսք առաւ Միշլին Ամարիւնեան-Մարքոմ, որ գիրքին մասին ընդհանուր տեղեկութիւններ փոխանցելէ ետք ընթերցեց «Թրի Էփըլզ Ֆել Ֆրոմ Դեվըն» գիրքէն երկու հատուածներ, որոնք վերապրողներու վկայութիւններուն ընդմէջէն կ'անդրադառնան տարագիր հայութեան ապրելակերպին, թուրքերու բիրտ ու անմարդկային վերաբերմունքին եւ բռնազարկին:

Ամարիւնեան-Մարքոմ ընթերցումները կատարելէ ետք Նշեց, որ Հայոց ցեղասպանութիւնը պատմական իրողութիւն է, եւ երբ մէկը վեպը ընթերցէ, կը զգայ՝ տիպարներուն գոյութիւնն ու ապրած ցանքը:

Ծար.՝ էջ 9

ՀԱՂՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԱԼԷՊԻ ՍՐԲՈՋ ԸՍՏԱՆԵԻՑ
ՄԱՆԿԱՆՑ ՄԱՅՐ ԵՎԵՂԵՅԻՈՅ
ՄԵԶ ՏԵՂԻ ՈՒՆԵՅՈՒ ՀՐԱՇԸ

Երկուշաբթի, 30 մարտ 2009-ին, Հալէպի պատմական Սրբոց Զառասնից Մանկաց Մայր եկեղեցւոյ մէջ տեղի ունեցաւ իրաշք մը, երբ Ս. Մինասի, Ս. Զառասնից Մանկաց սրբապատկերներն եւ Ս. Սարգիսի յատուկ հայկական խաչքարէն յստակ կերպով տեսանելի եւ շօշափելի ձեռք հոսեցաւ:

Արդարեւ, առաւօտեան ժամերգութեան աւարտին, երբ Շաղկազարդեան եւ Յարութեան տօներուն նախապատրաստութեան անսղական մաքրութիւնները կը կատարէին, հաւատացեալ մը Նշմարեց Ս. Մինասի սրբապատկերէն ձեռք ծորիլը: Առաջնորդ սրբազանը, քահանայ հայրերու եւ ազգայիններու ներկայութեան ականատես վկան եղաւ աստուածային իրաշքին: Հրաշքէն անմիջապէս վերջ տեղի ունեցան յատուկ աղօթքներու արտասանութիւն, շարականներու երգեցողութիւն, մոմակառնութիւն, օրհնեալ ձեռքէն հաւատացեալներուն բամբակներով մատակարարում: Անելի՛ն. խուռներամ բազմութիւն մը՝ թէ՛ հաւատացեալ, թէ՛ հետաքրքրուած անձերու, հայ թէ օտար, Նոյնիսկ ո՛չ քրիստոնեայ այցելուներ, երկար շարքերով ամբողջ օրը մինչեւ գիշերուան ուշ ժամերը այցելեցին եկեղեցի՝ ստանալու օրհնութիւն եւ նորոգուելու հաւատքով:

Առաջնորդ սրբազան հայրը այս եղելութիւնը իր մանրամասնութիւններով անմիջապէս հաղորդեց ՆՍՕՏՏ Արամ Ա. վեհափառ հայրապետին: Այս հոգեպարար իրաշքին առիթով, վեհափառ հայրապետը հոգեկան ցնծութեամբ ու փառաբանական արտայայտութիւններով կ'օրհնէ մեր հաւատացեալ ժողովուրդը, կը հաստատէ Աստուծոյ իրաշագործ ներկայութիւնը մեր կեանքին մէջ, նմանօրինակ դէպքերը կը նկատէ հաւատքի նորոգութեան առիթ եւ մեր դարաւոր եկեղեցւոյ վկայութեան ու սրբութեան առաւել կառչելու երկնային քաղցր իրաւեր մը:

Փառք կու տանք Ամենակալին, որ Մեծ պահոց հոգեւորդ ժամանակամիջոցին կ'այցնէ մեզի եւ իր երկնառաք շնորհներով կը պատուաւոր մեզ Որդւոյն՝ Յիսուս Զրիստոսի իրաշափառ յարութեան:

ԴԻԱՆ
ԲԵՐԻՈՅ ՀԱՅՈՑ ԹԵՄԻ
ԱԶԱՅԻՆ ԱՌԱՋՆՈՐԱՐԱՆԻ

ԻՆՉ ԿԸ ԳՐԵՆ
ԼԻԲԱՆԱՆԵԱՆ
ՕՐԱԹԵՐԹԵՐԸ

ԱՆԴՐԱԴՐԱՐՉ՝ ՀՅԴ
ԼԻԲԱՆԱՆԻ ԿԵՂՈՆԱԿԱՆ
ԿՈՍԻՏԵԻ ԱՌԱՋԱՐԱՐԾ
ՅԱՌԱՋԻԿԱՅ ՀԱՅԿԱԿԱՆ
ԵՐԵՍՓՈԽԱՆԱԿԱՆ ՊԼՈՔԻ
ԿԱԶՄԻ ՅԱՅՏԱՐԱՐՄԱՆ

Երէկ լոյս տեսած լիբանանեան բոլոր օրաթերթերը անխտիր լայնօրէն անդրադարձած են կիրակի, 29 մարտին «Յակոբ Տէր Մելքոնեան» թատերասրահին մէջ տեղի ունեցած պաշտօնական ձեռնարկով մը ՀՅԴ Լիբանանի Կեդրոնական կոմիտէին կողմէ թեկնածուներու անուանակարկի յայտարարութեան:

Թերթերը գրած են, որ «Յակոբ Տէր Մելքոնեան» սրահը լեցնած էր թեկնածուներուն զօրակցող լիբանանահայ անձնաւորութիւններով՝ տարբեր տարիքի ու սեռի պատկանող: Լիբանանեան օրաթերթերը շեշտը դրած են այն երեւոյթին վրայ, որ ՀՅԴ Լիբանանի Կեդրոնական կոմիտէի ներկայացուցիչ Յովիկ Միխիթարեան իր խօսքին մէջ շեշտը դրաւ այն երեւոյթին վրայ, որ կուսակցութիւնը իր մէկ կուսակցական եւ 4 անկուսակցական թեկնածուներով այս պայքարը կը մղէ, որպէսզի վերականգնէ Հայկական երեսփոխանական պլոքը:

«Սաֆիր», «Նահար», «Տիար», «Անուար», «Մուսթաքպալ», «Լ'Օրիան Լը Ժուր», «Տէլի Սթար», «Լիուա», «Սատա Պալատ», «Մուսթաքպալ», «Ախպար», «Հայաթ», «Պայրաթ» եւ «Շարք» օրաթերթերը մանրամասն կերպով ներկայացուցած են Յովիկ Միխիթարեանի խօսքին մէջ տեղ գտած այն սկզբունքները, որոնց հիման վրայ լիբանանահայութիւնն ու կուսակցութիւնը մասնակից պիտի դառնան խորհրդարանական ընտրութիւններուն եւ պիտի մղեն իրենց պայքարը՝ ի խնդիր ճիշդ ներկայացուցչութեան եւ հայութեան իրաւունքներու վերականգնման:

Լիբանանեան օրաթերթերը դիտել տուած են, որ այս յայտարարութիւնէն ետք շատ բաներ կրնան յսակացած ըլլալ մանաւանդ կարգ մը կողմերու համար, որոնք կը սպասէին, որ ՀՅԴ-ն իր կեցուածքն ու թեկնածուները ճշդէ:

ԿԻՆԵՐՈՒ ՕՐՈՒԱՆ
ՏՕՆԱԿԱՏԱՐՈՒԹԻՒՆ

ԵՐԻՏԱՍԱՐԴՈՒԹԵԱՆ ՏԱՐՈՒՆ ԱՌԻԹՈՎ

ՀԱՄԱՌՄԻ ԱՐԱՐՈՂՈՒԹԻՒՆ

Մեծի Տանն Կիլիկիոյ Արամ Ա. կաթողիկոս 2009 տարին հռչակեց Երիտասարդութեան տարի: Այս առիթով ծրագրուած ձեռնարկներուն ծիրին մէջ եւ Մեծի ուսհոց քառասնօրեայ շրջանին աւարտին, Լի-

բանանի հայոց թեմի Ազգային իշխանութեան փոխան Ժողովը, գործակցութեամբ միջոցառաց դասերու յանձնախումբին, կազմակերպեց երիտասարդներու յատուկ հսկումի արարողութիւն, որ տեղի ունե-

ցաւ երէկ՝ երկուշաբթի, 30 մարտ 2009-ին, երեկոյան ժամը 7:00-ին, Նոր Ատանայի Ս. Աստուածածին եկեղեցւոյ մէջ:

Ծար.՝ էջ 9

ԵԼԵՒՄՏԱԿԱՆ ՏԱԳՆԱՊԵ ԵՒ
ՌՈՒՍԻՈՅ ՈՒԺԻՆ ՎԵՑ ՍԻՒՆԵՐԸ

Վլատիմիր Փութինի ղեկավարության տակ Ռուսիայ վերահաստատվեց խորհրդային ժամանակաշրջանի իր զօրությունների մեծ մասը: Անկախ ստեղծած է այն հաւանականությունը, որ Նոյնիսկ՝ կարելիությունը, որ Ռուսիան դարձեալ պիտի դառնայ հզօր հակառակորդ մը արեւմտեան աշխարհին: Սակայն ներկայիս Ռուսիան դարձեալ կը գտնուի թթաղորամի արժեզրկման մեծ վիճի մը առջեւ, որ կրնայ առաջնորդել ղեպի երկրին եւեմտական համակարգին մեծ մասին կործանման: Անկման մէջ եղող թթաղորամով, օտար դրամագլուխի անհետացումով, մեծապէս նուազած ուժանկութի եկամուտներով եւ թթաղորամի պահեստներուն դրամատուներէն դուրս թռչելով, արեւմտեան ըմբռնումը այն է, թէ Ռուսիան փլուզման սեմին է անցած մը եւս: Հետեւաբար շատ մը արեւմտեան երկիրներ սկսած են անտարբեր ըլլալ ղեպի դուրս ուժ ընդարձակելու Ռուսիոյ կարողութեան հանդէպ:

Բայց այս է Ռուսիան: Եւ Ռուսիա ընդհանրապէս չի հետեւիր ուրիշի մը օրինագիրքին:

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՊԵՏՈՒԹԵԱՆ ԻՐԱՎԻՃԱԿԸ

Ռուսիա տնտեսական շարք մը հարցեր դիմադրալած և վերջին վեց ամիսներուն: Օտար ուղղորդիչ ներդրումներու հոսքը, որ իր ամեն ժամանակուան բարձրագոյնին՝ ըսանութ վլադա տոյարի հասաւ 2007-ին, ըստ տեղեկադրութիւններու, նուազած և բանի մը վիժիադի միջոցառումնային թղթադրամի փոխանակման համակարգը, համապատասխանօրէն՝ եօթանասունութ և վաթսուներեք տոկոսի անկում արձանագրած են 2008 մայիսի իրենց բարձրագոյն նուաճումէն ետք: Ռուսերը 290 միլիար տոլար քաշած են երկրի դրամատուներէն՝ վախճալով ելեւտական անկում մը ուսեւալէ:

Մոսկուայի ելեմտական ամենեւն սուր ցա-
ւերը եկան ռուսական ռուբլիի անկումէն. անի-
ցի ցա տոլարիի դիմաց մէկ երրորդ անկում ար-
ժանագրած է օգոստոս 2008-էն ի վեր: Ցարդ
Կրեմլին երկու հարիւր միլիաւ տոլար ծախ-
սած է իր թղթադրամ պաշտպանելու համար,
ինչ որ ցնցիչ պատկեր մըն է, մասնաւանդ որ
թղթադրամը առէլ է ետք տակաւին անկու-
մ արժանագրեց երեսուհիիկ տոկոսով: Ռու-
սական կառավարութիւնը արտօսած է տա-
նետակ մը փոքր արծեփանմաներ՝ օգոստոսն
ի վեր. այս անգամ չոյ անկումը թղթադրամը
հասցուցած է աւելի վար, քան՝ իր ամենեւ-
ցած կտըը, որուն հասաւ 1998-ի ռուբլիի խոր-
տակման օդերուն:

Կրեմլին ներկայիս իր առջեւ կը գտնէ երեք ընտրանքներ: Առաջին՝ ան կրկայ շարունակելու ռուբլի պաշտպանել՝ յաւելեալ դրամ թափելով՝ սեւ խողովակ մէջ: Իրապաշտօրէն ասիկա միայն կրկայ տեսել շուրջ վեց ամիս էս. մինչև Ռուսիոյ 2008-ի տոտեսակն ընկնուի 750 միլիար տոլար հաշուող միացեալ պահեստը նուազեցնով հասած է միայն չորս հարիւր միլիարդ՝ շարք մը տոտեսակն ընկնուի արգիւնու միջոցներու պատճառով (որոնցմը միայն մէկն է թղթադրամը պաշտպանելը): Այդ ընտրանքը նաեւ պիտի սահմանափակէ ապագայի ընկրկման դէմ Ռուսիոյ առնելիք միջոցառումները՝ կեդրոնականով թրքադրամի պաշտպանութան վրայ միայն: Յիմնակալին մէջ այդ ընտրանքը պարզապէս կախեալ է այն յոյսէն, որ համաշխարհային տոտեսակն ընկրկուող վերջ կը գտնէ Նախքան հոռին չորնալով:

Երկրորդ ընտրանքը պիտի ըլլայ հրաժարելով ճեղով ռուբլին պաշտպանելու՝ պարզապէս արտօսելով, որ աս խորտակուի: Այս ընտրանքը այդքան ալ վնաս պիտի չհասցնէ Մոսկովային կամ անոր ճարտարարուեստներուն (ինչպէս՝ անոր ուժանիւթի եւ մետաղներուն մարգերուն մէջ), տրուած ըլլալով, որ Կրեմլին, անոր հիմնարկները եւ ռուսական ամենէն մեծ ընկերութիւնները իրենց պահեստները կը պահեն տոյարով կամ եւրոյով: Դաւկայն փոքր գործարքներն ու ռուս ժողովուրդը ամէն բան պիտի կորսնցնեն, ինչպէս պատահեցաւ 1998-ի ռուբլի խորտակման պարագային: Ասիկա կրնայ կոշտ թուիլ, բայց Կրեմլին շարունակ, կայսերական, խորհրդոյային եւ ներկայի ժամանակներուն, փաստած է պատրաստ ըլլալ ռուսական պետութեան գոյատեւումը աւելի առաջնակարգ դասելու ժողովուրդին բարօրութենէն եւ գոյատեւումէն:

Երրորդ ընտրանքը երկրորդ ընտրանքին չատ նման է։ Անկիպ կը վերաբերի միջազգային առևտուրին առջեւ թղթադրամի համակարգը ամբողջութեամբ փակելուն՝ զայն օգտագործելով միմիայն ներքին փոխանակւումներու համար։ Բայց փակ համակարգի մը մէջ մնալով՝ ռուբլին բացարձակապէս անարժէք պիտի ըլլայ դուրսը եւ, հաւանաբար, նաեւ Ռուսիոյ մէջ, եւ այդուհետեւ սեւ շուկան եւ փոքր գործարքները ստիպուած պիտի ըլլան հետեւելու կառավարութեան օրինակին՝ դիմելով եւրոյին կամ աւելի հաւանական է՝ տոլարին։ (Ռուսերը հակամտ են աւելի փտահելու տոլարին, քան եւրոյին)։

Ըստ Մոսկվայի մեջ տարածվում գտած տարածախնդրության, Կրեմլին պիտի փութայ միացրելու առաջին եւ երկրորդ ընտրությունները՝ արտօնելով շարք մը փոքր արժեզրկումներ, բայց շարունակելով մասնակի պաշտպանութիւն մը թողադրամիւս նկատմամբ՝ խուսափելու համար 1998-ի օրինակով խորտակում մը: Այդ ձեւի խառնաճին մօտեցում մը արտագոյաբանում պիտի ըլլայ ներքին քաղաքական խաղերու:

Ռուբլին անհետացումը՝ իբրեւ ռուսական զօրութեան նշանի, կը թուի թէ չի մտահոգեցրել առավարութիւնը, ինչ որ ամենէն հետաքրքրական երեւոյթն է։ Փոխանակ ըննարկելու, թէ ինչպէ՛ս պէտք է պահպանել ռուսական ելեւմտական ուժը, բանավեճը ներկայիս կը շարունայ թղթադրամին խորտակման ձեւին շուրջ։ Վերջին տաս տարիներուն ռուսական յօրութեան այդ յատուկ ցուցանիշին կործա-

նույնը ներկայիս դարձած է տուեալ մը հրեմ-
լիսի մտածողութեան մէջ. նոյնն է պարագան
նաեւ վերջին տարիներուն տեսնուած աճին
եւ տնտեսական զօրութեան:

Տնտեսական ծախսողությունը ընդունելու հուսալիս կեցուցածը Ուշահյնությունից կողմն դիրքում իբրեւ անձնատուրության ձեւ մը: Դժուար է տեսնելը, թե՛ ինչո՞ւ: Ընդհանրապէս պետութիւններու համար, ըլլան անոնք հզօր կամ ոչ, լուրջ ընկրկում մը թղթադրամի անկման հետ միատեղ ցուցանել է ուժ արտածելու կարողութեան անկման կամ նոյնիսկ՝ ճամբան ծայրը հասնելու: Վերջապէս, 1992-ին եւ 1998-ին տեղի ունեցած նոյնաւնաման տնտեսական փլուզումները սկիզբը սղան ժամանակաշրջաններու, որոնց ընթացքին Ռուսիոյ ուժը պարզապէս շոգիացաւ, ինչ որ առիթ տուաւ ամերիկացիներուն, որ ազատօրէն շարժին Ռուսիոյ ազդեցութեան գօտիին մէջ: Վերջերս Ռուսիա իր տնտեսական գործունէութիւնը կ'օգտագործէ վերակենդանացնելու համար իր ազդեցութիւնը, ուրեմն, ըստ ամերիկեան մտածելակերպին, այդ գօրութեան կործանումը պէտք է առաջնորդէ ռուսական տկարութեան նոր ժամանակաշրջանի մը:

ԱՇԽԱՐՀԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ ԵՒ ՉԱՐԳԱՑՈՒՄ

Բայց, նախքան որ մեկը կարենայ հասկո-
նալ ռուսական գործութան արմատները, ռու-
սական տնտեսութեան իրականութիւնն ու
դերակատարութիւնը պէտք է քննուին: Այդ
տեսանկիւնէն, զեղքին ջանքի մը տարիներ
ստատիկաբար շեղում մըն են, եւ մենք չենք
խօսիր միայն յետխորհրդային փլուզման մա-
սին: Բոլոր պետութիւններուն տնտեսութիւն-
ները մեծ մասամբ արտացոլացումն են իրենց
աշխարհագրութիւններուն: Միացեալ Նա-
հանգներուն պարագային, երկրին կեդրոնա-
կան երրորդին մէջ մեծ, իրարու կապուած գե-
տերու համակարգերուն գոյութիւնը, ծոցի եւ
առյուտեան եզերքը երկարորդ միջոնկեզեր-
եայ ջրանցքը, Սան Ֆրանսիսքոյի ծոցին ըն-
դարձակութիւնը, սեծաթիւ գետերը, որոնք
Ամիպայնքեան լեռներուն արեւելեան կողմէն
կը հոսին դէպի ծով, ինչպէս նաեւ նաւահա-
գիստի համար իտեալ վայրերու գոյութիւնը
պատճառ դարձան, որ երկրից արագօրէւ
գարգաւան: Ապրանքափոխադրութեան ծախ-
սը ոչինչ էր, եւ շատ փոքր դրամագլուխ կը
պահանջէին այլ ձեւի գործերը: Արդիւնքը
եղաւ՝ այնչա՛նա՛ւալ տնտեսութիւն մը, որ
պատրաստ էր որեւէ մրցակցութեան:

Ռուսիոյ աշխարհագրութիւնը ճիշդ հակառակ բեռեռն է: Ռուսիոյ գետերէն գրեթէ ոչ մէկը միակէն կապուած է երկիրը ունի քանի ժամ գետեր՝ Փեքորան, Օպը եւ Ենիսէյը. կան նաեւ Լենան եւ Զոլիման, որոնք գրեթէ անբեկ Սիպերիոյ սառահալըը կը փոխադրեն դէպի Մառուցեալ ովկիանոս, ինչ որ առեւտուրի համար անգործածելի կը դարձնէ զանոնք: Միակ գետը, որ Ռուսիոյ մէջտեղէն կ'անցնի, Վոլկան է, որ չի թափուր ովկիանոս, այլ՝ շրջափակուած Կասպից ծով, որ կը գտնուի ցանցաձորէն բնակուած շրջանի մը մէջ: Դարձեալ Սիացեալ Նահանգներու հակառակը ըլլալով, Ռուսիա շատ փոքրաթիւ գործածական նաւահանգիստեր ունի: Զալինիկրատը կապուած է Ռուսիոյ գլխաւոր մարմնին: Ֆիլլանտոյի ծոցը կը սառի ձմրան՝ մեկուսացնելով Ս. Փօթեքսպուրը: Միակ իսկական խորունկ ջուրի եւ տաք ջուրի ովկիանոսի նաւահանգիստերը՝ Վլատիկոսթոքըն ու Մուրմանսքը, պարզապէս Ռուսիոյ կորիզէն շատ հեռու են եւ հետեւաբար՝ դժուար օգտագործելի: Ուստի, մինչ աշխարհագրութիւնը Սիացեալ Նահանգներու տուաւ փոխադրութեան կատարեալ ցանցը՝ ծրիաբար, Ռուսիա ստիպուած եղաւ ամէն տրամադրելի կոպէկ գործածելու երկիրը իրարու կապելու համար՝ ծախսալից ճամբաներով, երկաթուղիներով եւ ջրանցքներու ցանցով:

Գլխավոր զորմասիկի ազդեցություններին մեկը այդ պաշարահազարկան կազմութեան այն է, թէ Միացեալ Նահանգներ յաւելեալ դրամազուրկ ունեցան տրամադրելու ելեմտական համակարգին՝ յարաբերաբար ժողովրդավարական կերպով, մինչ Ռուսիոյ դրամազուրկի մնայուն բացը պատմեաւ դարձան, որ ան իր ունեցած փոքր դրամազուրկի ազդերները կերտուեցան մեկ ձեռքի մէջ՝ Մոսկուայի: Զետեաբար, մինչ Միացեալ Նահանգներ դարձան ազատ շուկայի ծանուցման պատկերը, Ռուսիա (ըլլալ անկախ Ռուսական կայսրութիւնը, հորիորդային Միութիւնը կամ Ռուսական դաշնութիւնը) միշտ հակամետ եղած է կերորակացեալ ծրագրում:

Ռուսիոյ ճարտարարուեստականացումն ու զինուորականացումը լրջօրէն սկսան թափ տանալով Նուսէ՛ Ստալինի օրերուն, 1930 ական թուականներուն: Կերողնացեալ ծրագրումի տակ, ճարտարարուեստի բոլոր մարգերն ու ծառայութիւնները ազգայնացուցան, մինչ ճարտարարուեստի ղեկավարներուն տրուեցան կանխամտածուած արտադրութեան չափեր:

Հաւանաբար ամենէն նկատառելի տարբերութիւնը արեւմտեան եւ ռուսական զարգացումներուն միջեւ ճամբաներուն ֆինանսները գտագործելու ձեւին մէջ էր: Ստալինի լայնածաւալ տնտեսական յանձնառութեան սկիզբը, տնտեսութիւնը կառուցելու համար միջազգային փոխառութիւնները անտար-մադրելի էին, թէ որովհետեւ նոր կառավարութիւնը հրաժարած էր ցարական վարչա-կարգի միջազգային պարտքերէն, եւ թէ որովհետեւ ճարտարարտեսականացած երկիրները՝ փոխառութեան կարողութիւն

նւնեցողները, կը փորձէին լուծումներ գտնել իրենց սեփական տնտեսական տագնապներուն (օրինակի համար՝ **Մեծ Ընկճումը (Տնտեսական Մեծ Անկումը - The Great Depression)**)

տրամադրելուհետքամբ, Ստալինն դիմեց կեդրոնի կառավարչությունը մեկ այլ աղբյուրի մը՝ ռուսական գարգացումը «ֆինանսավորելու» համար, այն ալ աշխատանքակառավարչին երկնետունիքի միությունները վերանայնացնելու համար։ Ռուսիա հիմնականներն դրամագլուխը կը փոխարինե աշխատանքով, ուստի գարմանալի չէ, որ Ստալին, ինչպէս իրմանաջ եկած բոլոր ռուս ղեկավարները, կրծանեց, գետնի հաւասար դարձուց իր ժողովրդականութիւնը։ Ստալինի այդ մէկը կոչեց «վերեն եկած» (իր) յեղափոխութիւնը»։ Երկար ժամանակի վրայ կեդրոնացեալ ձեւը մեծաւել տանագլու է, տրուած ըլլալով, որ անկէկանկատ չ'առնէր մատակարարման եւ պահանջի հիմնական տոտեսական միջոց ուժերը։ տակաւին չխօսելով այն մասին, թէ ան որքանի կը ճգնէ պարզ աշխատանքը։ Բայց Ռուսիոյ չափ աշխարհագրականներն մեծ տարածք ունեցող երկրի մը համար հարցական էր (եւ կը շարունակէ մնալ), թէ ֆինանսներով մղուող արեւմտեան գարգացումը նոյնիսկ իրագործելի՞ էր կամ ոչ՝ նկատի առաւ փոքրածախս տարանցիկ ճամբաներու այլընտրանքներուն բացակայութիւնը եւ շրջաններուն միջեւ երկար տարածութիւնները։ Աշխատանքութիւնը ճգմելով յառաջացուց գարգացումը հաւանաբար լաւագոյնս էր գործուն կնար յուսալ Ռուսիա, եւ նոյնը ճիշդ տեսէ այսօր։

Նախկինին հետ յստակ հակասություններ
նկատելի է, թե վերջին հինգ տարիներու
օտար դրամն է, որ ընդգծած է ռուսական
զարգացումը: Ռուսական դրամատունե-
ր կախեալ չեղան կառավարութեան հիմն
դրամէն, որ կը կուտակուէր մեծ պահեստնե-
րու ձեռով, այլ փոխարէնը՝ անոնք մօտեցա-
նալ փոխատուներու էն արժեթղթատերե-
րու: Ռուսական դրամատունները առիթ այ-
դրամն է գայն գործածեցին ռուսական հաս-
նատուութիւններու դրամ փոխ տալու համար:
Մինչ այդ, մինչ ռուսական կառավարութիւն
հակակշիռ կը տարածէր երկրի ուժանիւթ
ծարսարարութետներուն վրայ վերջին քան
մը տարիներուն, ակիկա ստեղծած էր ամբող-
ջութեամբ անշարտ տնտեսութիւն մը, որ միայ-
ն հետեւադէպօրէն կը միջառատեին ռուսական
տնտեսական կեանքի միւս երեսները: Ռուսի-
էրը ներկայի համաշխարհային ընկրկում
պատճառ դարձած օտար վարկերու շոգիա-
ման, կառավարութիւն-ուժանիւթ տնտեսու-
թեան կորիզը ընդհանրապէս չազդուեցաւ:
Նոյնիսկ երբ ռուսական տնտեսութեան մնաց
եւ մարգարէ ամօթախօրէն խորտակուեցան
Փուրիքի իշխանութեան զուխ գալէն ի վե-
կրեմլին փորձած է դրսեւորել ուժեղ, կայուն
է տնտեսապէս հզօր Ռուսիոյ մը պատկերը
Ուժի այդ տեսիլը ռուսական ինքնավստ
հուրթեան անկիւնաքարը եղած է տարիներ ի
վրէ: Շէշտենք՝ «տեսիլը» ոչ «իրականու-
թիւնը»: Որովհետեւ իրականութեան մէջ ռու-
սական ֆինանսական ինքնավստահութիւն
ստակ արդիւնքն է այն կանխիկ դրամին, որ
ներս կը մտնէ քարիւղի եւ բնական կազ
հաստատուն գիններէ, բան մը, որոնք մէ-
ծեռնակարութիւն ընելը վրէ է Ռուսիոյ կարող-
ութենէն, եւ ոչ թէ արդիւնքը՝ ռուսական հա-
մակարգին վերակազմակերպումին: Իբրէ
այդպիսին, այն այտուութիւնը, թէ թագաւոր
մերկ է (թէ Ռուսիան տակաւին ֆինանսական
մեծ խառնակութիւն մըն է), անլի ծանր հար-
ած մըն է Մոսկուայի եւս-իւն, բան՝ ռուսական
ուժին իրականութեան մէջ հիմնական փոփո-
խութեան մը մէկ ցուցանիշը:

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՈՒԺԻՆ ԻՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆԸ

Հետեւաբար, մինչ հաւանական է, որ Ռուսիա կորսնցուցած ըլլալ իր ֆինանսական ապահովութիւնը եւ կարողականութիւնները որոնք Արեւմուտքի մէջ կը բացատրուին իր ընդ տնտեսական հարստութիւն, համաշխարհային ընկերկումը այդքան ալ չէ ազդած ռուսական գորութեան իրականութեան: Ռուսիս երբեք, Ներկայիս կամ պատմականօրէն, չաշխատած ուրիշին կանխիկ դրամով կամ տնտեսական կայունութիւնը գործածած իր ընդ հիմք քաղաքական գորութեան կամ ընկերային կայունութեան: Փոխարէնը, Ռուսիս կը վստահի իր տրամադրութեան տակ եղող շատ ուրիշ միջոցներու կամ գէնքերու: Ռուսական գորութեան հետեւեալ վեց սիւները ունին աւելի քան երբեք հզօր եւ եւ պատշաճ.

1.- Աշխարհագրություն. Ռուսիան իր աշխարհաբաղադրական գլխավոր մրցակիցը՝ Միացեալ Նահանգներուն նման չէ այն իմաստով, որ ան սահմանակից է այն շրջաններուն, որոնց մէջ կ'ուզէ իր զօրութիւնը արտաձել, եւ փոքրաթիւ աշխարհագրական արգելներ կ'անցատեսէ զայն իր թիրախներէն Ուքրաինիան, Պիեռոուսիան եւ Պալթեան երկիրները ոչ մէկ աշխարհագրական պաշտպանութիւն ունին Ռուսիայէն: Կեդրոնական Ասիան պաշտպանուած է հեռաւորութեամբ բայց ոչ՝ լեռներով կամ գետերով: Կովկաս արագութիւն դադարեցնող ճամբու արգել (speed bump) մըն է Ռուսիոյ համար, բայց Կրասնայն մէջ գոյութիւն ունեցող ռուսամետ տարածքներ Կրեմլինի կու տան ապահովոտնատեղ մը լեռնաշղթայի իտարւր (իսլ.)

կը բացառուէ ռուս-վրացական օգոստոսի պատերազմը: Նոյնիսկ եթէ մտերիկան ուժերը կապուած ըլլալիս իրաքի եւ Աֆղանիստանի մէջ, Միացեալ Նահանգներ անյադրա-հարելի դժուարութիւններ պիտի դիմագրաւէին հակազդելու համար Մոսկովայի այսպէս կոչուած «մօտիկ արտասահմանիս» մէջ ռուսական գործունէութեան: Ռուսիա ամէն տեսակի ազդեցութիւն եւ սպառնալիք կրնայ բաւեցնել հոս՝ առանց մեծ ծախսերու, մինչ Նոյնիսկ խորհրդայնական հակազդեցութիւնները ծախսալից են Միացեալ Նահանգներուն համար: Ասոր դիմաց, Լատիւ Ամերիկայի, հարաւարեւելեան Ասիոյ կամ Աֆրիկէի նման վայրեր ռուսական երեւակայութենէն աւելին չեն գրաւեր. Կրեմլին կ'անդրադառնայ, թէ առաւելագոյն բանը, որ կրնայ ընել հոս, երբեմն կաթսան խառնելն է, ուստի աղբիւրները ըստ այսմ կը յատկացուին:

2- **Քաղաքականություն.** Գաղտնիք մը չէ, որ Կրեմլին երկաթեայ բռնուցք կը գործածէ հակակշիռի տակ պահելու համար Ներքին դերակատարները: Կան քանի մը ներքին ուժեր, զորս կառավարութիւնը անկարող է հակակշռելու կամ հաւասարակշռելու: Կրեմլին կը հասկնայ անցեալի յեղափոխութիւնները (1917-ինը յատկապէս) եւ փորձումները (1991-ինը յատկապէս) եւ կ'որդեգրէ հակակշռելու մեթոտները՝ արգիլելու համար անոնց կրկնութիւնը: Այդ հակակշիռը տեսաւ յիշի է ռուսական կեանքի բոլոր երեսներուն մէջ՝ սկսելով այն իրականութենէ, թէ երկիրը կը կառավարուի մէկ քաղաքական կուսակցութեան կողմէ, հասնելով մինչեւ լրսառամիջոցներու այլազանութեան բացառաւորեան, հանրային բողոքի արտայայտութիւններուն վրայ դրուած սահմանափակումներուն եւ ռուսական համալայրգի գործէ բոլոր երեսներուն մէջ ապահովական ծառայութիւններուն ներթափանցումին: Այդ գերիշխանութիւնը ամրապնդուեցաւ Ստալինի օրերուն եւ վերահաստատուեցաւ Նախիկին Նախագահի եւ ներկայի վարչապետ Վլատիմիր Փութինի իշխանութեան օրերուն: Այդ քաղաքական գործութիւնը հիմնուած է ո՛չ ֆինանսական, ո՛ր ալ տնտեսական հիմքերու վրայ՝ այլ անիկա հիմնաւորուած է քաղաքական հիմնարկներուն եւ կուսակցութիւններուն մէջ նշանակալից ընդդիմութեան մը բացակայութեան եւ զինուորական եւ ապահովական ծառայութիւններուն նեցուկով: Ռուսիոյ դրացիները, յատկապէս Եւրոպայի մէջ, չեն կրնա վստահիլ լոյրն ձեւի քաղաքական ուժի, որով հետեւ անոնց համակարգերը պարզապէս կառուցուած չեն նոյն ձեւով: Ռուսական կառավարութեան կայունութիւնը եւ նախկին խորհրդային երկիրներուն եւ Կեդրոնական Եւրոպայի մեծ մասին անկայունութիւնը նաեւ արտօնած են Կրեմլինի, որ ձեռքը երկարէ Ռուսիայէն անդին եւ ազդեցութիւն բանեցնէ իր արեւելքի դրացիներուն վրայ: Ներկայիս, ինչպէս անցեալին, երբ իր նախկին խորհրդային ենթակայներէն ոմանք, ինչպէս Ուզբէքստան, անկայուն կը դառնայ, Ռուսիա ներս կը սահի՝ իբրեւ կայունութեան եւ իշխանութեան աղբիւր, անկախ անէկ, որ այդ մկնը կը ծառայէ՝ դիմացի երկրին շահերուն կամ ոչ:

3. **Ընկերային համակարգ.** Իբրեւ հետեւ-
ւանք Մոսկուայի քաղաքական հակակշիռին
են տնտեսական կացութեան՝ ռուսական հա-
մակարգը ընկերային առումով անկումի մեջ
է եւ այդ մէկը երկարաժամկետ ազդեցութիւն-
ներ ունի ռուսական հոգեբանութեան վրայ։
Ինչպէս նշեցինք վերը, ճարտարարուեստա-
կանացման եւ գինուորականացման խորհրդը
դային ժամանակաշրջանի գործընթացին մէջ
աշխատւորները կը գործին ամենէն յոյժ
պայմաններուն մէջ՝ պետութեան օգուտին
համար։ Ռուսական պետութիւնը յստակացու-
ցած է, թէ պետութեան արտադրողականու-
թիւնն ու գոյատեւումը շատ անէլ կարելու
են, քան՝ ժողովուրդին բարօրութիւնը։ Այդ մե-
կը Ռուսիան քաղաքականապէս են տնտեսա-
պէս զօրաւոր դարձուց, ոչ այն իմաստով, որ
մարդիկ ծայն ունեցան, այլ՝ այն իրականու-
թեամբ, որ անոնք ասպարէզ չեն կարողացած
պետութեան, խորհրդային ժամանակաշրջա-
նի սկիզբէն ի վեր։ Ռուս ժողովուրդը, անկախ
անէլ, որ անոնք այդ մէկը կ'ընդունին կամ ոչ
կը շարունակէ աշխատիլ պետութիւնը անվճ-
թար պահելու համար, խոյնիսկ երբ այդ մէկը
իրեն շահ չի բերեր։ Երբ խորհրդային Միու-
թիւնը փլուզուեցաւ 1991-ին, Ռուսիա շարու-
նակեց գործել, բայց քիչ մը՝ դիպումաժային են
ոչ կազմակերպուած ծելով։ Ռուսերը շարու-
նակեցին գործի երթալ, խոյնիսկ երբ վճարու-
չէին ստանալ։ Նոյն բանը պատահեցաւ
1998-ին, երբ երկիրը ֆինանսական անկու-
մի մէջ եր։ Այդ մէկը շատ տարբեր է Արեւմուտ-
քի մտայնութենէ։ Ռուսերուն մեն մասին
միտքէն չ'անցնիր խոյնիսկ այն զանգուածա-
յին բողոքի արտայայտութիւնները, որոնք
տեղի ունեցան Եւրոպայի մէջ՝ ի հակադար-
ձութիւն տնտեսական տագնապին։ Ռուսա-
կան կառավարութիւնը կրնայ վստահիլ, որ ի-
նչ ժողովուրդը պիտի շարունակէ նեցուկ կանգ
նիլ պետութեան՝ օգնելով, որ ան շարունակ
իր երթը, քիչ մը բողոքելով տիրող պայման-
ներուն դէմ։ Հակառակ այն իրողութեան, որ
անշատ են տկար բողոքի արտայայտութիւն-
ներ եղած են Ռուսիայ մէջ, անոնք գլխաւոր
բար եղած են ելեւմտական իրավիճակի դէ-

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՁԵՌԱՐՈՒԵՄՏԻ ՊԱՀՊԱՆՄԱՆ ԲՈՅՆԸ՝ ԼՕԽ-Ի ՁԵՌԱՐՈՒԵՄՏԻ ԿԵԴՐՈՆԸ

Սփիւռքի գաղափարային հայտնաբերումը Լիբանանում ու յատկապես Պուրճ Ֆաուրում այնքան հայտնի չէր, ինչպես նաեւ իրաքականացումը, որ կը գաղթէր դեպի աշխարհի հեռու անկիւնները, իրեն հետ տարած անձնական իրերուն մէջ անպայման կ'ունենայ իր պապերուն ծննդավայրը յիշեցնող հայկական ձեռագործի կտոր մը, գոր գուրգուրանքով կը պահէ ու կը խնամէ՝ զայն փոխանցելով իր գաւազներուն ու թոռներուն:

Փաստօրէն հայկական պապենական ծննդավայրներու նրբակերտ աւանդը ներկայացնող Այնթապի, Մարաշի, Ուրֆայի, Վանի թէ այլ շրջաններու անդնագործները, միւսան, ռիշտիլի, միմոզան, տանթէլ պրտթուն (վերջինները կ'ընդգրկեն նաեւ ոչ հայկական ձեռագործի ռմբ...) մինչեւ օրս գրեթէ ամենայն հարազատութեամբ պահպանուած են եւ յատուկ գուրգուրանքով կը ցուցադրուին ու կը վաճառուին ԼՕԽ-ի ձեռարուեստի կեդրոնին մէջ: Այս բոլորը՝ ի պատիւ այն հայտնիներուն, որոնք օրն ի օրն լծուած են այս աշխատանքի իրագործման՝ սիրայօժար ու կամաւոր կերպով:

Նոյնիսկ վաճառման կեդրոնի արդուն «պահակը» նկատուող տարիներու պաշտօնէն ու խանութագրութեամբ կը դիմաւորէ իրեն դիմող հայ թէ օտար յաճախորդները: Տարիներու երկարատեւ աշխատանքով ձեռք բերած իր փորձառութեամբ ան համակ շունչ ու ոգի կու տայ անշարժ կերպասներու վրայ նրբակերտուած ձեռագործներուն՝ պահ մը դեպի հեռուն, դեպի մեր պապենական հայկական աշխարհը փոխադրելով նոյնիսկ պարզապէս գեղեցիկ այդ արուեստի կտորները դիտելու եկած հայ թէ ոչ հայ կիներն ու օրիորդները: Օրինակելի երեւոյթ մը, որ հազուագիւտ է մերօրեայ նիւթապաշտ աշխարհի պաշտօնութեան մեծամասնութեան հոգեբանութեան մէջ:

Նոյնքան եռանդով ու աշխուժութեամբ կը գործեն ԼՕԽ-ի ձեռարուեստի կեդրոնի յանձնախումբի ընկերուիները: Գրեթէ բոլորն ալ գաւազներու, նոյնիսկ թռններու տէր գիտակից հայուիներ, ամբողջացնելէ ետք իրենց առօրեայ առօրեայ գործն ու պարտականութիւնը, լծուած են այս նուիրական աշխատանքին, սիրայօժար ու կամաւոր կերպով: Անոնք գրեթէ ամենօրեայ ներկայութիւն են ձեռարուեստի կեդրոնին մէջ, կ'աշխատին առանց ոչ մէկ նիւթ սկան ակնկալութեան, նման Մալխասի «Ապրումներ»ու մէջ նշած մամիկին՝ Զմոյին, որ կը մերժէ որեւէ նիւթական վար-

Նոյնքան պերճախօս է այս կեդրոնին հիմնադրութեան պատմութիւնը, ինչպէս կը վերլուծէ Ռիթա Պոստոյեան: Լիբանանեան պատերազմի այն սեւ օրերուն փոքր գրասենեակի մէջ անմիջական խնամքի ու օգնութեան սպասող հայ մամիկ մը առիթն օգտուելով ձեռագործ կը հիւսեր՝ զայն ծախելու եւ օրապահիկ ճարելու համար. հրաշալի գաղափարը կը ծնի՝ օրինակ առնելու այդ մամիկէն եւ ընդհանրացնելու այդ երեւոյթը եւ այսպէս, 1976-ին կը հիմնուի ԼՕԽ-ի ձեռարուեստի կեդրոնը, ուր հայ մամիկներ իրենց ձեռքերով հիւսած ձեռագործները կը յանձնեն կեդրոն՝ պատշաճ աշխատավարձի փոխարէն: «Սակայն այդ ձեռագործներուն բոլորը չէ, որ կը ծախենք, կը պահենք հազուագիւտները՝ զանոնք բազմապատկելու համար», կը նշէ Ռ. Պոստոյեան: «Այս է մեր գործը՝ հայկական աւանդական ձեռարուեստի

պահպանում ու տարածում, այսպիսով, ապահով կը զգանք, որ մեր աւանդական ձեռարուեստի նմուշները չեն մեռնիր», կ'աւելցնէ ան:

Ան չի մոռնար յիշեցնելու, թէ ծախուած ձեռագործներուն շահը կը յատկացուի կարիքաւոր հայերու, անկար մամիկներուն եւ առհասարակ կրթական պէտքերու:

ԾՐԱԳԻՐՆԵՐ ՈՒ ԱՌԱՋԱՐԿՆԵՐ

Ներկայացուած առաջարկներուն եւ ծրագիրներուն մէջ ուշագրաւ էր, օրինակ, դասատու Ս. Սիսեռեանի նախաձեռնութեան գաղափարը, որ կը միտի հայկական ձեռարուեստը դասաւանդել նաեւ հայկական դպրոցներու մէջ՝ սիրայօժար տրամադրութիւն յայտնելով ձեռնարկելու առաջին քայլին, թէ իրեն դիմում կատարուի: Առանց որոնց՝ նմանապէս ակներեւ էր Ռ. Պոստոյեանի այն գաղափարը, թէ յանձնախումբը կը մտադրէ յատուկ թանգարան մը ունենալ, ուր ամփոփուին հայկական աւանդական ձեռարուեստի ու տարազներու հազուագիւտ նմուշներ ու գործեր եւ ցուցադրուին բոլոր այցելուներուն: Ան նշեց, թէ հետագայ ծրագիրներուն մէջ կը նախատեսուի օգտուիլ համակարգչային արդիական դիւրութիւններէն եւ համացանցի միջոցով հայկական ձեռարուեստը տարածել եւ, ինչո՞ւ չէ. վաճառել: Բայց այս մէկը, ինչպէս եւ թանգարանի գաղափարը կը կարծես նիւթական աղբիւրներու, առանց որոնց՝ որեւէ գործ կամ առաջարկ դժուար կ'ըլլայ իրականացնել: Կոչ ուղղելով բոլոր հայուիներուն՝ փութալ սորվելու հայկական ձեռարուեստի գարնիները, Պ. Պոստոյեան նաեւ յանձնախումբին անունով առաջարկեց վերակենդանացնել երբեմնի հրաւեր-շրջադրութիւնը, երբ հայկական գաղութները այցելելով՝ Լիբանանահայ օգնութեան խաչի ձեռարուեստը կը ցուցադրուէին եւ կը վաճառուէին հայ թէ ոչ հայ յաճախորդ-այցելուներու: Անցեալին Կիպրոսէն մինչեւ դեպի հեռու ամերիկաները կատարուած այս շրջադրութիւնները կը միտէին (եւ կը միտէին) տարածել եւ քարոզչութիւն կատարել հայկական այս եզակի նրբարուեստին: Յանձնախումբը տրամադրի է ընդառաջելու նման հրաւերներու, որպէսզի ապահով զգայ, թէ հայ ձեռարուեստը կը պահպանուի եւ չի կորսուիր...

Այո՛, ապահով զգացք ընկերուիներ, հայ ձեռարուեստը չի կորսուիր, այնքան աւտն որ ձեզ նման նուիրեալներ կան, այնպէս՝ ինչպէս ապահով կը հանգչին ձեր նստիւղներուն՝ Սաթենիկ Օհանջանեաններու, Լոյս Յատուիներու եւ այլոց աճիւնները, թէ հայկական աւանդը ապահով ձեռքերու մէջ է...

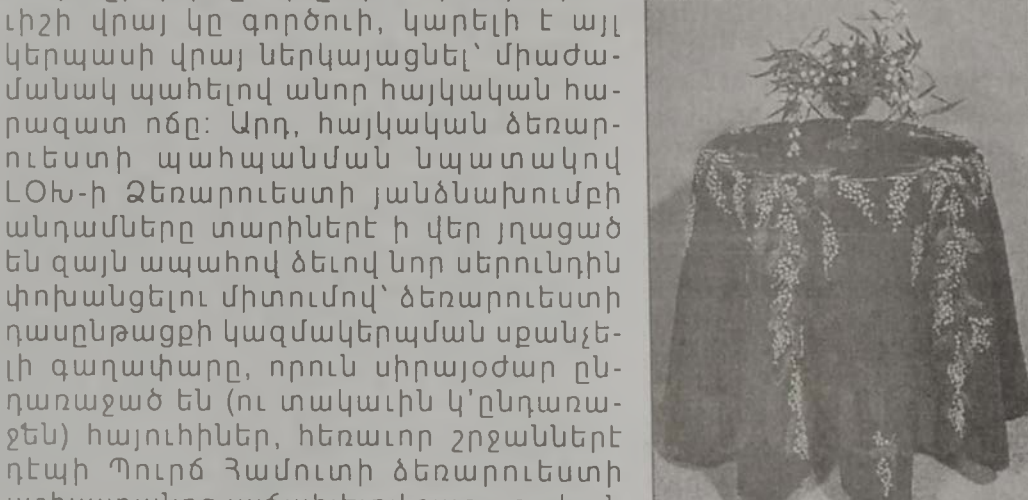

ծառնութիւն՝ առարկելով թէ՝ «Ես քեզի համար չաշխատեցայ, ազգին համար ըրի»:

Տասնեակ մը հայուիներու այս փաղանգը գրեթէ անփոփոխ կը մնայ իր կազմով, երբեմն միայն երեք ընկերուիներու ստի-պողական հեռացման պատճառով (հիւանդութեան կամ մահուան բերումով) նորեր նշանակելով: Այլ խօսքով, անելի քան քառորդ դարէ ի վեր այս յանձնախումբին կողմէ կը մնայ գրեթէ նոյնը, որպէսզի նոր եկողներուն փոխանցեն իրենց մասնագիտութիւնն ու փորձառութիւնը եւ անելի եականը՝ հայկական աւանդական շունչն ու ոգին, այնպէս, ինչպէս մեր սրբազան միւռնը կը փոխանցուի սերունդէ սերունդ՝ իրաքանչիւր միւռնօրինէն վերանորոգելով զայն նոր աւիշով... Ահա այդ կողմից ներկայացուցիչներէն կը նկատուին ընկերուիներ Սեդա Մետրոպեանն ու Ռիթա Պոստոյեանը, որոնք նուիրական գործին մէջ կը տեսնեն հայապահպանումի գործնական մէկ քայլը՝ ջանալով սորվեցնել ու տարածել հայ «իգական» արուեստը եւ անով հայկական շունչ տալ մեր օճախներուն: Եւ ասիկա պատահականութեան արդիւնք

չէ, այլ ժառանգական երեւոյթ է, ինչպէս կը նշէ Ռ. Պոստոյեան՝ շեշտելով, թէ ինչպէս ինք անձամբ սորված ու վարակուած է իր օրմէն (պոլսեցի), «այնպէս ալ մեր հայ մայրերն ու մամիկները սրբազան պարտականութիւնը ունին իրենց գիտածը փոխանցելու իրենց յաջորդներուն»: «Այսօր իմ թոռնիկներս մեծ հաճոյքով շրջանակի մէջ առած ու պատէն կախած են իմ աշխատած ու իրենց նուիրած ձեռագործներս», կ'աւելցնէ ան: Նմանապէս յիշեալ կողմից միւս անգամը՝ Սեդա Մետրոպեան, որ մասնագետ է Ուրֆայի ձեռարուեստին, կը շեշտէ, թէ հարկ է կենդանացնել ու նոր շունչ տալ հայկական մեր աւանդական ձեռագործի նմուշներուն, զանոնք յարմարեցնելով արդիականացման ոճի պայմաններուն: Այլ խօսքով՝ ի հարկին փոխելով կերպասին տեսակը, նոյնիսկ՝ աշխատանքի պատկերը, ինչպէս, օրինակ, Ուրֆայի գործը, գոր մետաքսի վրայ կ'աշխատուի, կարելի է աշխատիլ այլ կերպասի վրայ՝ անոր տալով անելի արդիական տեսք, բայց խորքին մէջ պահելով նոյն հարազատ հայկական ոճը: Նմանապէս Մարաշի գործը, որ ընդհանրապէս թաւիշի վրայ կը գործուի, կարելի է այլ կերպասի վրայ ներկայացնել՝ միաժամանակ պահելով անոր հայկական հարազատ ոճը: Արդ, հայկական ձեռարուեստի պահպանման նպատակով ԼՕԽ-ի ձեռարուեստի յանձնախումբի անդամները տարիներէ ի վեր յաջած են զայն ապահով ձեռով նոր սերունդին փոխանցելու միտումով՝ ձեռարուեստի դասընթացքի կազմակերպման սեանցելի գաղափարը, որուն սիրայօժար ընդառաջած են (ու տակաւին կ'ընդառաջեն) հայուիներ, հեռու քաղաքներէ դեպի Պուրճ Ֆաուրի ձեռարուեստի աշխատանոց յաճախելով շաբաթական կրկնուող հերթականութեամբ, ամենայն պարտաճանաչութեամբ հմտանալու համար այս հազուագիւտ արուեստին մէջ: Անոնք մէկ կան նոյնիսկ ոչ հայ կիներ, որոնք ազդուած իրենց հայ բարեկամուհիներէն, կ'ուզեն ծանօթանալ հայ ձեռարուեստին եւ, ինչո՞ւ չէ, հետագային օգտագործել զայն իրենց եկամուտի հայթայթման միջոց՝ իրենց կարգին աշխատելով ու սորվեցնելով այլ կիներու:

Այս տարուան դասընթացքի սկսման առիթով այցելութիւն մը ձեռարուեստի աշխատանոցի այս կեդրոնը, բաւական է տեսնելու, թէ ինչպէ՛ս այդ հայուիները մեծ եռանդով ու ակնածանքով կը հետեւին դասատուի ցուցմունքներուն: «Հոս մեր երկրորդ տունն է», կ'ըսեն անոնք: Իսկ դասատուն, որ ուրիշ մէկը չէ, թէ ոչ՝ ԼՕԽ-ի ձեռարուեստի յանձնախումբի անդամուհիներէն մասնագիտուի մը՝ Սիրուն Սիսեռեան, իր կարգին սորված եւ այսմ մեծ հաճոյքով «կը դասաւանդէ» խոստովանելով, թէ ինք հոգեպէս մեծ գոհունակութիւն կը զգայ տեսնելով ու սորվեցնելով այդ գեղեցիկ ձեռարուեստի նմուշները: Նմանապէս դասընթացքին հետեւող հայուիները՝ Լիզա Սալորեան, Էլիզ Զահնազարեան, Թալին Ազրապեան, Թամար Գարաճեան, Անի Զենճիրեան, Սոնա Մուշեան եւ ուրիշներ մեծ խանդավառութեամբ կը հետեւին՝ իւրաքանչիւր մեկնելով հայկական աւանդական մեր ձեռարուեստին նկատմամբ իր ունեցած հետաքրքրութենէն ու սրբին: Բոլորն ալ անխտիր տրամադրի են իրենց սորվածը իրենց կարգին սորվեցնելու եւ փոխանցելու նոր սերունդին, սիրայօժար ու կամաւոր կերպով: Դժբախտաբար իրենց աշխատանքով կլանուած հայուիներուն հետ կարելի չեղաւ երկար խօսիլ եւ դրուատել գիշերը: Անոնք Նուրբ ձեռքերը միայն Սիմանթոյի սա տողերով կարելի է նկարագրել ու դրուատել:

«Հին օրերու ձեռքերը, ո՛ր էք դուք, ձեռքեր օրինեալ, ձեռքեր անպիղծ, ձեռքեր յուրօրի եւ արգաւանդ, ձեռքեր բարի եւ բեղմնաւոր, ձեռքեր վսեմ եւ վըճռական».....
(«ՀԱՅՐԵՆԻ ՀՐԱՄԵՐ») Սիմանթո

ԳԱՐՆԱՆ ԴԱԴԱՐԻ ՏԱՐԲԵՐԱԿ՝ «ԴԵՊԻ ՀԱՅՔ»Ի ՀԵՏ

Երեւան-Պոսթըն քուլտի հինգ ուսանողները վերադարձան համալսարան եւ առիթ ունեցան խոկալու իրենց մէկ շաբաթուան հեքտոր գարնանային արձակուրդին մասին: Այս տարի, փոխանակ երթալու սովորութիւն դարձած հանգիստի վայրերը, հինգը որոշեցին երթալ Գայաստան եւ խմբովին կամաւորական աշխատանք տանիլ: Այն, ինչ որ սկսաւ կամակամաւորութեամբ, աւարտեց իւրայատուկ եւ բաւարարեցնող փորձառութեամբ: Խումբի առաջնորդ Պրիթի Զատեմեանը կ'ըլլէր հետեւեալը. «Լոկ բառերով չենք կրնար բացատրել մեր փորձառութիւնը: Մեր նպատակն էր պարզապէս Գայաստանը տեսնել եւ մշակոյթը վճել, սակայն մեր շփումները իրենց կամաւորներ մեզ տուին անմոռանալի յիշատակներ»:

Նախապատրաստական գործերը շատ ժամանակ խլեցին, բայց ապարդիւն չէին: Զատեմեան լուրջ

Պոսթըն քուլտի աշակերտներ Անտրեա Չէյթունեան, Լուսինա Պետրապետ, Մարք Պաթուելյը, Պրէնտը Սփիրզ եւ Պրիթի Զատեմեան կը վայելեն Սեւանայ լիճը

տարածեց համալսարանի հայկական ակումբի ուսանողներէն եւ չորս ուրիշներ միացան իրենց Մարք Պաթուելյը, Անտրեա Չէյթունեան, Պրէնտը Սփիրզ եւ Լուսինա Պետրապետ: Կազմակերպեցին դրամահաւաքներ, եւ երբ կարգը եկաւ որոշելու, թէ որ կազմակերպութեան դիմեն իրենց ծրագրի համախմբող, երկար փնտրութիւն ետք որոշեցին «Դեպի Հայք»ը (Birthright Armenia):

«Կը շնորհաւորենք Պրիթիին իր ընկերներու նախաձեռնութիւնը: Վստահ ենք, որ այս փորձառութիւնը դուրս պիտի բանայ ուրիշներու հետեւելու նոյն քայլերուն, ընդլայնելու մտահորդագործները եւ «հաճոյք»ի տալու նոր սահմանում», կը հաստատէ «Դեպի Հայք»ի տնօրէն Սեւակ Գալապեան:

ՍՕՍ մանկատան երեխաները նկարչութեան պահուն

«Դեպի Հայք»ը խումբին համար կազմակերպեց հիւրընկալ ընտանիքներու մօտ կեցութիւն, մանրամասն ցուցակ իւրաքանչիւր օրուան համար, ներառեալ՝ կամաւորական աշխատանքներ: Խումբը նաեւ այցելեց Գիւմրիի «Պողոսեան» համալիրը, ՍՕՍ մանկատան եւ հաճելի պահեր անցուց երեխաներու հետ՝ անգլերէնի զբաղումներով եւ դաստիարակիչ խաղերով: Խումբը նաեւ առիթ ունեցաւ տեսնելու «Դեպի Հայք»ի հայերէնի դասընթացքը, մասնակցելու հայկական պարի փորձի եւ հաղորդակցելու «Դեպի Հայք»ի կամաւորներուն հետ:

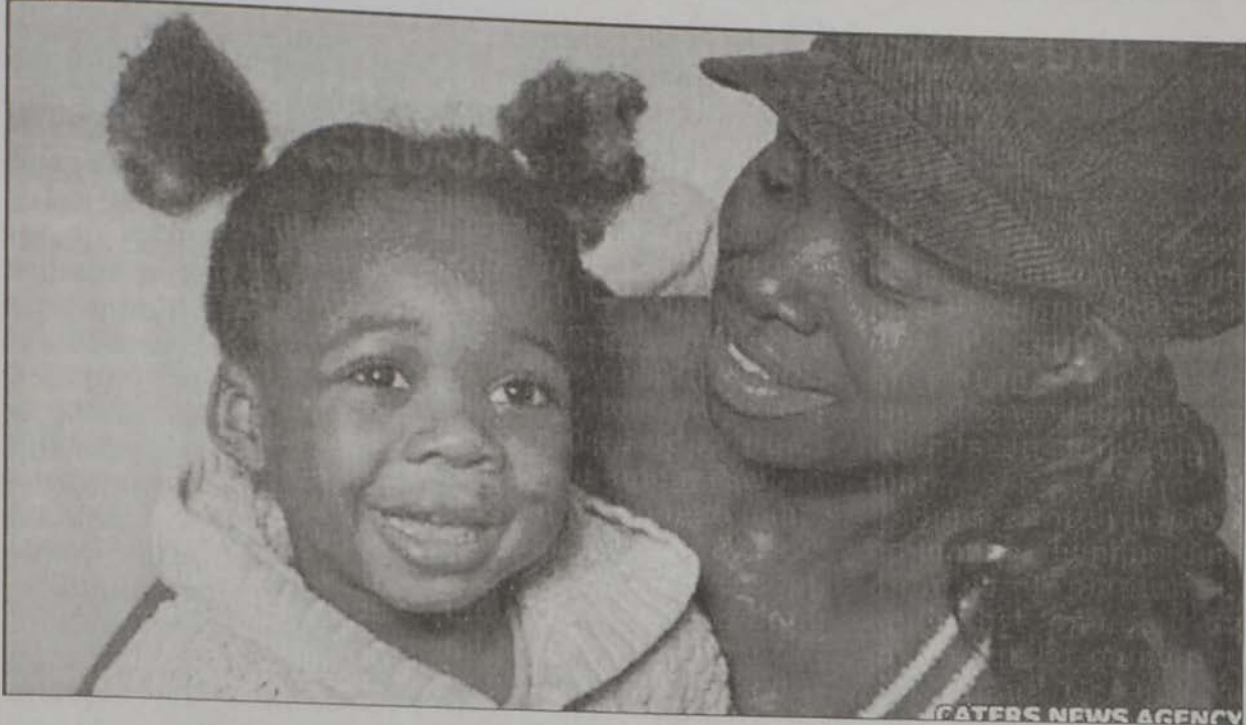
Զատիմեան եզրափակեց հետեւեալ խօսքերով. «Ոչ միայն ընդհանուր ծանօթացման առիթ ունեցանք, այլ նաեւ ներշնչուեցանք ապագային վերադառնալու եւ ամրապնդելու իրենց կամաւորներ ծառայելու գաղափարին: Գարնանային մեր արձակուրդը առիթ տուաւ, որ տեսնենք նոր կարելիութիւններ եւ հասունանալ իրենց անձեր»:

Պոսթըն քուլտի աշակերտներ Անտրեա Չէյթունեան եւ Պրիթի Զատեմեան ՍՕՍ մանկատան խումբ մը երեխաներու հետ

«Դեպի Հայք»-ի նպատակներէն է անելցնել տարբեր երկիրներէ եկած հայ երիտասարդ կամաւորներու թիւը եւ այդ միջոցով նպաստել սփիւռքահայ երիտասարդներու միջեւ կապերու հզօրացման եւ զաղութներու մէջ շայատաւան ճանչցող եւ հասկըցող նոր ղեկավար սերունդի զարգացման:

ԵՐԿՈՒ ՏԱՐԵԿԱՆ ԱՂԶՆԱԿ ՄԵ ՏԱՄՆՈՒԹ ՎԱՅՐԿԵԱՆ ԽԵՂԴՈՒԱԾ ՄԵԱԼԷ ԵՏՔ ԼՈՂԱՒԱԶԱՆԻՆ ՄԷՋ՝ ՈՂԶ ՄԵԱՑԱԾ Է...

2008 տարուան սեպտեմբերին Զորաւային Լոնտոնի լողաւազաններէն մէկուն մէջ խեղդուած եւ տասնութ վայրկեան այդպէս մնացած երկու տարեկան աղջնակը գրեթէ ամբողջութեամբ ապաքինած է...

Այսուհանդերձ, բրիտանացի Օրուլի Նուուպանի տասնութ վայրկեան մնացած է առանց թթուածինի: Սովորաբար ուղեղը կրնայ առաւելագոյնը վեց վայրկեան ողջ մնալ առանց թթուածինի: Սակայն Նուուպանիի պարագային, ուղեղը կրցած է ողջ մնալ սովորականէն երեք անգամ աւելի երկար:

Նուուպանիի առողջական վիճակին մօտէն հետեւող մասնագետները սկզբնական շրջանին փոխանցած են անոր ծնողներուն, որ Նոյնիսկ եթէ իրենց երեխան ողջ

մնայ, ապա անիկա կրնայ երբեք չքալել եւ կամ չխօսիլ: Սակայն Նուուպանիի հետզհետէ բարելաւում արձանագրող առողջական վիճակը ամբողջութեամբ շրջած է մասնագետներուն վերոնշեալ նախատեսութիւնը:

Այսուհանդերձ, կարգ մը ազգայնէր նպաստած են, որ Նուուպանին ողջ մնայ եւ հետզհետէ ապաքինի: Նշեալ ազգայններէն են՝ անոր փոքր տարիքն ու լողաւազանի ջուրին պաղ ըլլալը:

Երեխաները ընդհանրապէս, հակառակ իրենց փոքր տարիքին, բաւական ուժեղ կ'ըլլան, ինչպէս նաեւ կ'ունենան շատ առողջ սիրտ, ուղեղ ու թոքեր:

Ինչ կը վերաբերի պաղ ջուրին, անիկա կը դանդաղեցնէ մարմնի փոխարկական աշխատանքներուն ընթացքը,

ինչ որ կը նպաստէ, որ մարմինը կարենայ համեմատաբար շատ ատելի երկար ատեն ողջ մնալ՝ առանց թթուածինի: Իսկ մասնակներուն մարմինը չափահասներէն շատ ատելի արագ կ'ազդուի պաղ ջուրին յառաջացուցած փոփոխութիւններէն, քանի որ անոնք ծաւալով աւելի փոքր է չափահասներուն մարմինէն:

Նախապէս ալ եղած են Նուուպանիի նման վիճակներու մէջ գտնուող պարագաներ, որոնք Նոյնպէս երկար ատեն խեղդուած մնալէ ետք ջուրին մէջ՝ ողջ մնացած են եւ բնականին կենք մը ապրած են հետագային:

Ներկայիս Նուուպանի արդէն իսկ կը քալէ առանց ծաւալութեան, ինչպէս նաեւ կը խօսի եւ տարբեր ձեւերով ինքզինքն կ'արտայայտէ իրեն տարեկից բոլոր մանկներուն նման:

ՍԷ. ԿԵՆՍԱՆԻԻԹԸ ԿՐՆԱՅ ՆՈՒԱԶԵՑՆԵԼ ՅՕՂՆՈՒՌԵՅՔԻ ՅԱՌԱՋԱՑՄԱՆ ՎՏԱՆԳԻՆ ՏԱՐՈՂՈՒԹԻՒՆԸ

Մարտի սկիզբը Բրիտանիոյ մէջ կատարուած ուսումնասիրութիւններէն մէկը ցոյց տուած է, որ մեծ տարողութեամբ ՍԷ. կենսանիւթը կրնայ մեղմացնել ցօղնուռեցքի պատճառով յօդերուն մէջ կազմուած ուռեցքներուն յառաջացուցած ցւերը, ինչպէս նաեւ՝ ուշագրաւ կերպով Նուազեցնել ցօղնուռեցքի յառաջացման վտանգին տարողութիւնը:

Ցօղնուռեցքը արեան մէջ բարձր տարողութեամբ յայտնուած միջական թթուին պատճառով յառաջացած հիւսնադուրիւն մըն է, որ կը հարուածէ գլխաւորաբար ձեռքին ու ոտքին մատները, ծունկերը ինչպէս նաեւ՝ մարմնին տարբեր յօդերը, որոնք կ'ուռնին ու կը ցւաին:

Զստ տարուան մէջ տարբեր մասնագետներու միջոցով մօտաւորապէս քառասունեօթը հազար հոգիի վրայ կատարուած ուսումնասիրութիւնները ցոյց տուած են, որ երբ նշեալ մարդիկ կը տարբեր տարողութեամբ ՍԷ. կենսանիւթ պարունակող սննդեղէն սպառած են, անոնց մօտ որոշ չափով Նուազած է ցօղնուռեցքի յառաջացման վտանգին տարողութիւնը:

Նորագոյն ուսումնասիրութեան մէջ մասնագետները յայտնած են, որ ՍԷ. կենսանիւթը ունի զոյգ դերակատարութիւն: Այսուհանդերձ, անիկա կրնայ մեղմացնել մարմնին մէջ յառաջացած բորբոքումին տարողութիւնը, ինչպէս նաեւ՝ միջական թթուին տարողութիւնը, որ ուշագրաւ կերպով բարձր կ'ըլլայ ցօղնուռեցք տառապող մարդոց մօտ:

Մասնագետները անհրաժեշտ գտած են, որ ցօղնուռեցք տառապող մարդիկը անոր ախ-

տանշանները մեղմացնելու գործընթացին մէջ չվստահին միայն ՍԷ. կենսանիւթին ունեցած դերակատարութեան, այլ նաեւ հետեւին Նուազ տարողութեամբ միջական թթու պարունակող յատուկ սննդականոնի:

Այսուհանդերձ, գոյութիւն ունին ցօղնուռեցքի յառաջացման վտանգին տարողութիւնը բարձրացնող կարգ մը ազդակներ: Նշեալ ազդակներէն են՝ կարգ մը դեղամիջոցներու գործածութիւնը, մեծ տարողութեամբ ալքոլ պարունակող խմիչքներու սպառումը, գիրութիւնը, ինչպէս նաեւ մեծ տարողութեամբ միս պարունակող սննդեղէններ ուտելը:

Մասնագետները գտած են, թէ անոնց մօտ, որոնք օրական 1000-1499 միլիկրամ ՍԷ. կենսանիւթ ստացած են, երեսուցորս առ հարիւր համեմատութեամբ Նուազած է ցօղնուռեցքի յառաջացման վտանգին տարողութիւնը, իսկ անոնց մօտ, որոնք օրական 1500 միլիկրամ ՍԷ. կենսանիւթ ստացած են, քառասունհինգ առ հարիւր համեմատութեամբ Նուազած է նշեալ հիւսնադուրեան յառաջացման վտանգին տարողութիւնը՝ անկախ անոնց հետեւած սննդականոնին ունեցած պարունակութենէն:

ՊԵՏԱՊՈՐՏԱՆԻ ՊԵՏԱԿԱՆԱՐՈՒԹԻՒՆ

Վերոնշեալ ուսումնասիրութիւնը գլխաւորող մասնագետ տոքթ. Զայոն Զուայ բացատրած է, որ տարբեր պատճառներով արեան մէջ բարձր տարողութեամբ յայտնուած միջական թթուն կարծր վիճակ մը կը ստանայ եւ կը կուտակուի յօդերուն մէջ եւ անոնց շուրջ՝ ուռեցք ու ցւա յառաջացնելով այդ բաժիններուն

մէջ: Սակայն ՍԷ. կենսանիւթը կը Նուազեցնէ արեան մէջ եղող միջական թթուին բարձր տարողութիւնը՝ երկիւսմէն երկու միջոցով անոնց արտաքսումը արագացնելով:

Տոքթ. Զուայ նշած է, որ առողջ մարդոց մարմինը սովորաբար կը պահանջէ օրական մօտաւորապէս քառասուն միլիկրամ ՍԷ. կենսանիւթ, որ կը ստանալ տարբեր տեսակի սննդեղէններու սպառումէն: Ան յայտնած է սակայն, որ երբ ցօղնուռեցք ունեցող պարագաներուն մօտ յառաջացած ախտանշանները բարելաւելու նպատակով, այս վերջիններուն օրական մօտաւորապէս հազար միլիկրամ ՍԷ. կենսանիւթ տալու անհրաժեշտութիւն կը ստեղծուի, անիկա որեւէ ձեւով չի վնասեր անոնց առողջութեան: Կարգ մը պարագաներու մօտ, երբ ՍԷ. կենսանիւթին տարողութիւնը կ'անցնի հազար միլիկրամի սահմանը, անիկա կրնայ փոխարինուի յառաջացնել անոնց մօտ:

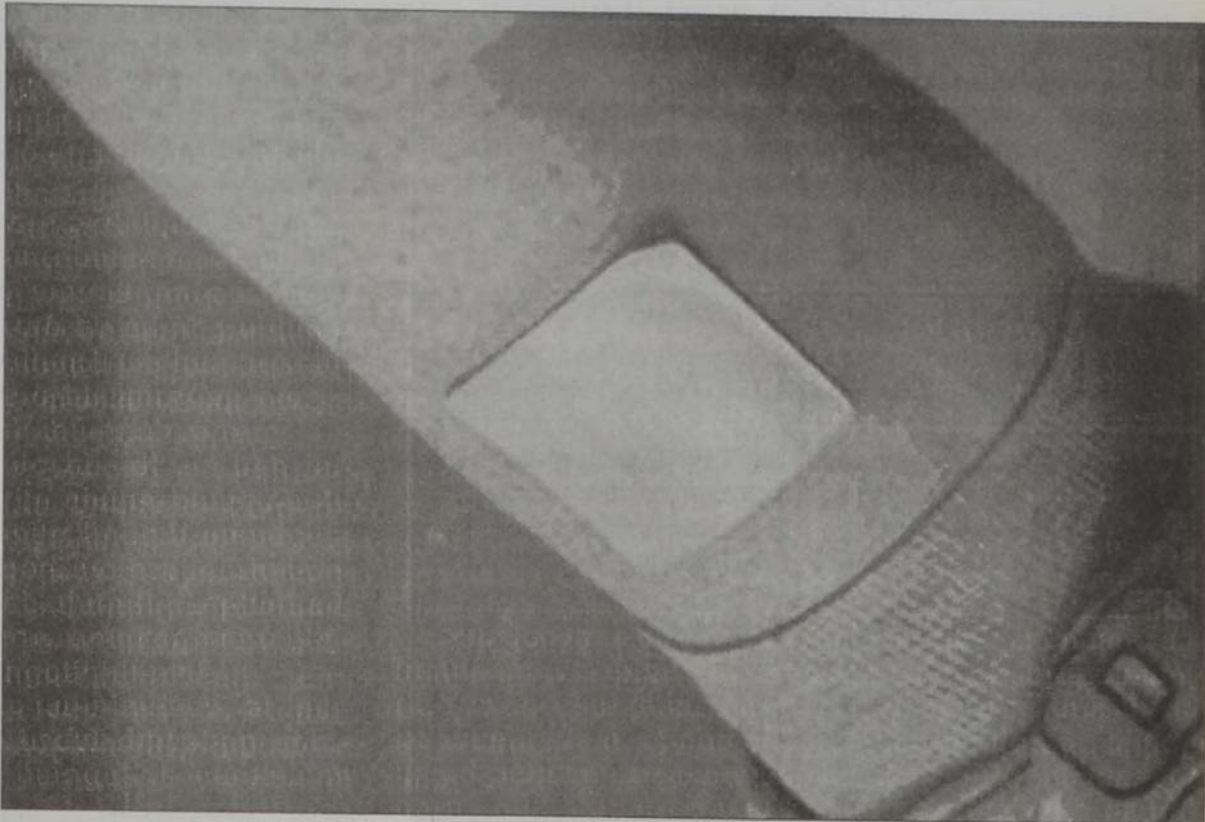
Յօդերու տարբեր հիւսնադուրիւններու բրիտանացի մասնագետ տոքթ. Մայքըլ Սնէյթը ըսած է, որ ՍԷ. կենսանիւթը կրնայ որոշ չափով մեղմացնել ցօղնուռեցքին յառաջացուցած ախտանշանները, սակայն անիկա չի կրնար ամբողջութեամբ դարմանել ցօղնուռեցքը: Ան անհրաժեշտ գտած է, որ ցօղնուռեցք ունեցող մարդիկը ՍԷ. կենսանիւթի գործածութեան առընթեր, իսկէն նաեւ իրենց սննդականոնին եւ գրեցնանք մեծ տարողութեամբ միջական թթու պարունակող եւ կամ միջական թթուի վերածուող նիւթեր պարունակող ուտելիքներ սպառել:

ՅԱՏՈՒԿ ԴԱՐՄԱՆՈՒՄՆԵՐՈՒ ՄԷՋ ԳՈՐԾԱԾՈՒՈՂ ՄՈՐԹԻՆ ԿՐԱՅ ՏԵՂԱԴՐՈՒԱԾ ԿԴՉՈՒՆ ԿՏՈՐՆԵՐԸ ԿՐՆԱՆ ԱՅՐՈՒԱԾԵ ՅԱՌԱՋԱՑՆԵԼ՝ ՄԱԳՆԻՍԱԿԱՆ ՀՆՉԵՂՈՒԹԵԱՄԲ ԲԱՆՈՂ ՆԿԱՐԱՅԱՆՄԱՆ ՍԱՐԵԻՆ ՄԻՋՈՑՈՎ ՆԿԱՐԱՅԱՆՈՒԱԾ ԱՏԵՆ

Վերջերս Միացեալ Նահանգներու Սննդեղէնի եւ դեղորայքի վարչութիւնը յայտնած է, թէ տարբեր դարմանումներու մէջ գործածուող մորթին վրայ տեղադրուած կաշուն կտորները կրնան այրել մորթը, երբ մարդիկ զայն կրեն՝ մագնիսական հնչեղութեամբ բանող նկարահանման սարքին միջոցով նկարահանուած ատեն:

Նշեալ կաշուն կտորներուն միջոցով տարբեր դեղահատեր դանդաղորէն կը տարածուին մորթին տակ եւ ապա կ'անցնին արեան մէջ: Այսպէս, օրինակ, այդ կտորները կը պարունակեն ցւաւազրկիչ դեղահատեր, որոնք գլխաւորաբար կը գործածուին քաղցկեղէ տառապող հիւանդներուն պարագային՝ նկատի ունենալով, որ անոնք սովորական դեղամիջոցներէն շատ աւելի մեծ ազդեցութիւն ունին: Նմանօրինակ կաշուն կտորներ իրենց մարմնին վրայ կրնան կրել նաեւ տարբեր հորմոններու միջոցով դարմանում ստացող մարդիկը, ինչպէս նաեւ՝ քիմիաբուժութեան ենթարկուող սիրտխառնուք ունեցող մարդիկը:

Ամերիկացի մասնագետներ յայտնած են, թէ մորթին վրայ տեղադրուող կաշուն կտորներուն մեծամասնութիւնը կը պարունակէ պաղլեղածինի (ալու-մինիում) շատ փոքր կտոր մը կամ այլ մետաղի կտոր մը: Թէեւ նշեալ մետաղները չեն ազդուի մագնիսական հնչեղութեամբ բանող նկարահանման սարքին պարունակած մագնիսական ազդեցութեան շրջանակէն, սակայն՝ նկատի ունենալով, որ անոնք ելեկտրականութեան լաւ հաղորդիչներ են, ապա կրնան յաւելեալ տաքեալ եւ թեթեւ այրուածքներ յառաջացնել մորթին վրայ եւ անոնց տարողութիւնը արեւուն յառաջացուցած այրուածքին սահմանը չ'անցնիր:

Ներկայիս գոյութիւն ունին մորթին վրայ տեղադրուող վաթսու տեսակ կաշուն կտորներ, որոնց մօտաւորապէս քսանհինգ առ հարիւր համեմատութիւնը կը պարունակէ տարբեր տեսակի մետաղներ: Այսուհանդերձ, Սննդեղէնի եւ դեղորայքի վարչութիւնը հետամուտ է, որ մետաղ պարունակող կաշուն կտորները անպայմանօրէն կրեն մագնիսական հնչեղութեամբ բանող սարքերով նկարահանուած ատեն այրուածքէ զգուշացնող պիտակներ եւ, այդպիսով, առաջը անել այրուածքներու յառաջացման վտանգին: Նշեալ վարչութիւնը յանձնարարած է նաեւ, որ իրենց մորթին վրայ տեղադրուած կաշուն կտորներուն միջոցով տարբեր դարմանումներ ստացող հիւանդները հետեւին իրենց առողջական վիճակին վրայ հսկող մասնագետներուն ցուցումներուն եւ անոնց արտօնութեամբ միայն վերցնեն իրենց մորթին վրայ տեղադրուած այդ կտորները՝ նախքան մագնիսական հնչեղութեամբ բանող նկարահանման սարքին միջոցով նկարահանուիլը:

ԶԻՆԱԿԱՆ ՍՈՒՆԿՆ ՈՒ ԿԱՆԱԶ ԹԵՅԸ ՕԺՏՈՒԱԾ ԵՆ ԿՈՒՐԾԵԻ ԶԱՐՑԿԵՐԻՆ ԴԵՍ ՊԱՅԶԱՐԵԼՈՒ ՅԱՏԿՈՒԹԵԱՄԲ

Մարտի կեսերուն Զինաստանի մէջ կատարուած ուսումնասիրութիւններէն մէկը ցոյց տուած է, որ շրջանին յատուկ եղող արտադրութիւններէն՝ կանաչ թէյն ու սունկի յատուկ տեսակ մը կրնան ուշագրաւ կերպով Նուազեցնել կուրծքի քաղցկեղի յառաջացման վտանգին տարողութիւնը:

Զինացի մասնագետներ աւելի քան երկու հազար կիներու վրայ կատարուած ուսումնասիրութեան մէջ գտած են, թէ երբ վերոնշեալ արտադրութիւնները մեծ տարողութեամբ ներառուած են անոնց սննդականոնին մէջ, անոնք միջեւ իննսուն առ հարիւր համեմատութեամբ Նուազեցուցած են կուրծքի քաղցկեղին յառաջացման վտանգին տարողութիւնը:

Մասնագետները բացատրած են, թէ սունկի յատուկ տեսակն ու կանաչ թէյը կը պարունակեն այնպիսի՝ քիմիական նիւթեր, որոնք կրնան կասեցնել կուրծքին մէջ քաղցկեղի վերածուած ուռերուն աճը, ինչպէս նաեւ կ'աշխուժացնեն մարմնին բնական պաշտպանութեան համակարգը, որպէսզի այս վերջինը կարենայ պայքարիլ քաղցկեղին դէմ:

Միւս կողմէ, սակայն, անոնք յայտնած են, թէ տակաւին յստակ չէ, թէ արդեօք նշեալ նիւթերը միեւնոյն ձեւով կ'ազդեն կուրծքի քաղցկեղէ տառապող բոլոր կիներուն վրայ:

Զինաստանի մէջ տարբեր ուսումնասիրութիւններէն հաւաքուած վիճակագրական տուեալներուն համաձայն, կուրծքի քաղցկեղի յառաջացման վտանգին տարողութիւնը գրեթէ չորս անգամ Նուազ եղած է զարգացած երկիրներու մէջ նշեալ քաղցկեղին յառաջացման վտանգին տարողութենէն:

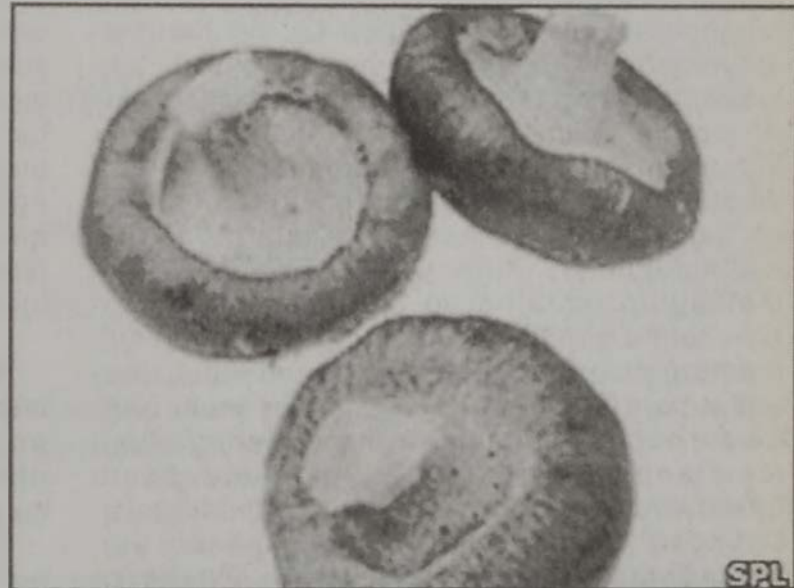
Մասնագետները Զինաստանի մէջ վիճակագրական տուեալներուն պարզած վերոնշեալ պատկերը սկսած է որոշ փոփոխութիւն կրել, քանի որ այնտեղ մարդիկ սկսած են իրենց սպառած ուտելիքներուն մէջ արեւմտեան երկիրներու յատուկ ճաշերու տեսականի, որ ամենէն աւելի հարուստ է տարբեր մսերէններով, ինչպէս նաեւ՝ կաթնեղէններով: Այսուհանդերձ, նմանօրինակ սննդականոն մը համեմատաբար աւելի հակամետ դարձուցած է զանոնք կուրծքի քաղցկեղի յառաջացման վտանգին:

ԹԱՐՄ ՍՈՒՆԿԵՐԸ՝ ԱՆԵՆ ԱՇԴԵՑԻԿ

Զինաստանի մէջ աճող սունկի յատուկ տեսակը դարձել շարունակ գործածուած է ինն արեւելեան բժշկութեան մէջ: Օրին մարդիկ հաւատացած են, որ անիկա թարմացուցած է իրենց մարմինը, ինչպէս նաեւ երկարակեց դարձուցած է զիրենք:

Ամերիկացի խումբ մը գիտնականներ կուրծքի քաղցկեղին աճը կասեցնող գործընթացին վրայ ուսուկի նշեալ տեսակին ունեցած ազդեցութիւնը յաւելեալ ուսումնասիրութիւններու նպատակով նախաձեռնած են ուսումնասիրութեան մը, որուն մէջ նկատի ունեցած են կուրծքի քաղցկեղ ունեցած, սակայն կրնայ վերստին յայտնուիլ քաղցկեղը: Հետեւաբար մասնագետներ անոնց ապաքինելէն ետք տակաւին երկար ատեն կը հետեւին անոնց առողջական վիճակին՝ կանխելու համար անոնց առողջութեան սպառնացող որեւէ վտանգ:

Մասնագետները վերոնշեալ ուսումնասիրութեան մէջ ներառուած կիներուն օրական երկու անգամ սպառել տուած են այդ յատուկ սունկը: Ատեն մը ետք անոնք նկատած են, որ նշեալ կիներուն մեծամասնութեան մօտ վերստին չէ յայտնուած քաղցկեղը:

Իսկ վերջերս աստրալիացի խումբ մը մասնագետներու կողմէ չինացի առողջ կիներու վրայ կատարուած ուսումնասիրութիւններէն մէկը ցոյց տուած է, թէ անոնց մօտ, որոնք օրական Նուազագոյնը տաք կրամ թարմ սունկ սպառած են, վաթսուցորս առ հարիւր համեմատութեամբ Նուազած է կուրծքի քաղցկեղի յառաջացման վտանգին տարողութիւնը:

Մասնագետները նշած են նաեւ, թէ չորցուած սունկերուն ազդեցութեան տարողութիւնը աւելի Նուազ եղած է թարմ սունկերուն ունեցած ազդեցութեան տարողութենէն:

ՍՈՎՈՐԱԿԱՆ ԹԵՅԻՆ ՀԱԿԱԹՅՈՒՆՆԵՐՈՒՆ ՄԵԾԱՄԱՍՆՈՒԹԻՒՆԸ՝ ՏԱՐԱՂԱԴՐՈՒՄԸ

Ինչ կը վերաբերի կուրծքի քաղցկեղին յառաջացումը կասեցնող գործընթացին վրայ կանաչ թէյին ունեցած ազդեցութեան, մասնագետները յայտնած են, որ այս վերջինին պարունակած հակաթուրիտները կարողութիւն ունին կուրծքին մէջ քաղցկեղի վերածուած տարբեր ուռերու դէմ պայքարելու: Անոնք գտած են նաեւ, որ երբ կանաչ թէյն ու սունկը միասնաբար ներառուած են կիներու սննդականոնին մէջ, անոնց ազդեցութիւնը շատ աւելի մեծ եղած է, քան՝ երբ իւրաքանչիւրը առանձնաբար գործածուած է: Այսուհանդերձ, նշեալ բոյսերուն միասնաբար գործածութիւնը նպաստած է, որ կուրծքի քաղցկեղին յառաջացման վտանգին տարողութիւնը Նուազի գրեթէ իննսուն առ հարիւր համեմատութեամբ:

Ինչ կը վերաբերի սովորական թէյին, թէեւ անիկա կը պատկանի կանաչ թէյ աճեցնող բոյսերու ընտանիքին, սակայն անոր մօտ կը բացակային կանաչ թէյին ունեցած կարգ մը յատկութիւնները, որոնցմէ ամենէն գլխաւորը կը հանդիսանայ այս վերջինին կուրծքի քաղցկեղին դէմ պայքարելու յատկութիւնը: Մասնագետները բացատրած են, որ սովորական թէյին տրեքներուն մէջ փոխարկական արեւաքիտի՝ աշխատանքներ տեղի կ'ունենան, որոնք կը տարբազարեն անոնց պարունակած հակաթուրիտները եւ, հետեւաբար, սովորական թէյը կարողութիւն չ'ունենար կանաչ թէյին հակա կուրծքի քաղցկեղին դէմ պայքարելու:

Շարք՝ էջ 10

Պատրաստեց՝ ՍԻՐՈՒՆ ՅԱԿՍԷՓԵԱՆ
(Օգտագործուած աղբիւրներ՝
«Դի. Պի. Սի.», «ՅԵԼԹ ՏԵՅ»)

ՀԱՐՑԱԶՐՈՅՑ՝ ՍՓԻՒՌԵԻ ՆԱԽԱՐԱՐ ՀՐԱՆՈՒՇ ՅԱԿՈԲԵԱՆԻ ՀԵՏ «ՀԱՅԸ ՊԵՏՔ Է ԱԶԱՏ ՄՈՒՏՔ ԳՈՐԾԷ ՀԱՅՐԵՆԻՔ»

«ՀԱՅԸ ՊԵՏՔ Է ԱԶԱՏ ՄՈՒՏՔ ԳՈՐԾԷ ՀԱՅՐԵՆԻՔ», կըսէ մաթեմաթիկոս, քաղաքականագետ, իրաւաբան Յրանուշ Յակոբեան, որ Աժ պատգամաւոր էր Հայաստանի վերջին անկախացումէն մինչեւ 2008 թուականի հոկտեմբեր մէկ, երբ Հայաստանի նախագահ Սերժ Սարգսեանի հրաժանագրով ան արծակուեցաւ արտաքին գործերու նախարարութեան Սփիւռքի հետ կապերու պետական կոմիտէի նախագահի պաշտօնէն եւ նշանակուեցաւ Հայաստանի Հանրապետութեան Սփիւռքի նախարար:

Սփիւռքի նախարարը մեծ համբերութեամբ պատասխանեց «Հորիզոն»ի եւ միաժամանակ նոյն սրահին մէջ գտնուող «Հայոց Աշխարհ»ի լրագրողներու բոլոր հարցումներուն:

ՀԱՐՑՈՒՄ.- Նախ Սփիւռքի կոմիտէ, ապա՝ նախարարութիւն: Ի՞նչն էր այս գործառնոթներու բարձրացման դրդապատճառը:

ՊԵՏԱՄԱՆ.- Հայաստանի նախագահի նախընտրական ծրագրում կային լուրջ հիմ-նախնդիրներ, որոնք վերաբերում էին Սփիւռքին: Ամենալիակաւոր գերխնդիրը, որ դարեր շարունակ եւ յատկապէս քսաներորդ դարում, եղել եւ շարունակում է մնալ, դա Սփիւռքում, հայապահպանութեան խնդիրն է, որը հասկանում ենք՝ մայրենի լեզուի իմացութիւն, հայոց մշակոյթի պաշտպանութիւն եւ ծառայութիւն, հայ ընտանիքի ւանդոյթներ եւ հայոց եկեղեցի: Նախ՝ հանրապետութեան առաջին մարդուն չէր կարող չմտաւորել Սփիւռքում հայապահպանութեան խնդիրները, երկրորդ՝ դրդապատճառը՝ ներուժի յայտնաբերումն ու օգտագործումն էր: Աշխարհի շատ երկրներ, որոնք չունեն Սփիւռք, մասնագետներ են գործուում այս կամ այն երկիր, կրթում, որպէսզի վերադառնան եւ կարողանան այդ քաղաքակրթութիւնների հնարաւորութիւնները օգտագործել իրենց երկրի քաղաքական, տնտեսական կարգացման համար, իսկ մենք ունենք արդէն հնարաւորութիւն՝ ստեղծուած իրավիճակից օգտուելու եւ երկիրը շատ արագ քայլերով զարգացնելու համար, որովհետեւ մարդկային ներուժը շատ ւաւելի գործեր կարող է անել, քան՝ զուտ ֆի-նանսները: Երկրորդ՝ կարեւորագոյն խնդիրը, որ հանրապետութեան նախագահը իր ծրագրում դրել էր, հայրենադարձութեան խնդիրն է: Այսօր հայրենադարձութիւն ասելով՝ հասկանում ենք ոչ թէ զուտ ֆիզիքական ներգաղթ, այլ՝ հոգու, սրտի եւ մտքի վերադարձ դէպի հայրենիք: Այսինքն հասկանում ենք, որ մարդուն մէջ հոգեւոր, մշակութային լեզուի-խութիւն է կատարում դէպի իր հիւրերէնքը արմատը, հայրենիքը եւ առհասարակ եւ ներդրումների խորանումնա, հայրենիք գալու խնդիրներ եւ այլն: Այս գերիգօր խնդիրները լուծելու համար էր, որ հանրապետութեան նախագահը իր ծրագրում նախատեսեց նաեւ պետական գործիքի գոյութիւնը, որ պետք է ստեղծի ամենաբարձր մակարդակով՝ կառավարութեան համակարգում նախարարութեան կարգավիճակով մարմին, որ կարողանայ համակարգել այս բոլոր աշխատանքները: Սկզբնական շրջանում բնականաբար ստեղծուեց կոմիտէ, որը երեք-չորս ամիս գործեց, նպատակը այն էր, որ այն արտաքին գործերի նախարարութեան համակարգում լինելով՝ կարողանայ նախ գործառնոյթների յստակացում սահմանել, նոյն արտաքին գործերի նախարարութեան կրթութեան, մշակոյթի եւ այլ ոլորտներում: Երկրորդ՝ պետք է նախապատրաստուել կանոնադրութիւնը, հայեցակարգը, մշակուէր կառուցուածքը եւ միաժամանակ լուծուէին ֆինանսատնտեսական խնդիրներ: Պետք է ասել, որ իրօք, այդ նախապատրաստական շրջանը անհրաժեշտ էր, մենք կարողացանք այդ ընթացքում լուծել բազմաթիւ խնդիրներ: Յուլիսի մէկին ընդունուեց այդ օրէնքը, որի համաձայն, յառաջացաւ Սփիւռքի նախարարութիւնը եւ ժամկետ սահմանուեց, որ այն պետք է սկսի գործել հոկտեմբերի մէկից:

Կարծում եմ կարգավիճակը ճիշդ է, որովհետեւ ունենալ ազգի երկու երրորդը երկրի սահմաններից դուրս եւ այդ լայն զանգուածի հետ ամենատարբեր մեծ աշխատանքներ կազմակերպելու համար՝ անհրաժեշտ էր, որ գործադիր իշխանութեան բարձրագոյն մարմինը զբաղուէր այդ գործով: Սա դրանով էր պայմանաւորուած եւ այսօր կարող ենք արծանագրել, որ Հայաստանի նախագահի ծրագրերից մէկը եւս իրականութիւն է դարձել:

Հ.- Ինչպե՞ս կը կարելորդեք երկքաղաքացիութեան օրենքի ընդունումը:

Պ.- 17 տարի շարունակ սփիւռքահայերը բարձրացնում էին երկքաղաքացիութեան խնդիրը եւ կարծում եմ կար մեծ ոգեւորութիւն, որ նրանք դառնան երկքաղաքացի, դրա մէջ նախ կայ բարոյական, հոգեբանական մեծ նշանակութիւն, որովհետեւ նրանք իրենցից անկախ պատճառներով հայրենիքից հեռացել էին, կամ չէին ապրում իրենց հայրենի հողում, եւ այս օրենքի ընդունումը հնարաւորութիւն է տալիս, որ իրենք իրենց գգան իրենց երկրի քաղաքացի, իրենց երկրի տէրը:

Երկրորդ՝ կարծում եմ հայ ժողովրդի համար խիստ երկան է, որ մեր թիւը ինչքան հնարաւոր է մեծ լինի, որովհետեւ ես կարծում եմ, որ հայ ժողովուրդը ոչ թէ երեք, այլ տասը միլիոն է, անկախ նրանից նրանք քաղաքացիութիւն կ'ընդունե՞ն, թե՛ ոչ, միեւնոյնն է աշխարհի ո՞ր ծայրն է հայը ապրի, նրա երակներում հոսում է հայի արիւն եւ նա ցանկացած դժուարութեան պահին պատրաստ է իր հայրենիքի կողքին կանգնելու, վկայ՝ արցախեան պատերազմը, Հայոց մեծ եղեռնի հետ կապուած հիմնախնդիրները եւ երկրաշար-

ժը: Հետեւաբար երկքաղաքացիութիւնը նաեւ հնարաւորութիւն է տալիս հայ մարդուն ազատ մուտքն ու ելքը իր հայրենիք: Ես կարծում եմ, որ հայը հայրենիք պետք է մուտք գործի ազատ, սա շատ կարեւոր խնդիր է, իսկ քաղաքացի լինելը համարում եմ իւրօրինակ հպարտութեան, իւրօրինակ պատասխանատուութեան մի գործօն:

Հ.- Հայաստանի պետութիւնը ունի կառավարման յստակ բուրգ, բայց Սփիւռքը զուրկ է յստակ վարչական կառոյցէ: Հետեւաբար, որո՞նք են Սփիւռքի այն օղակները, որոնց հետ կը պատրաստուիք աշխատիլ: Այլ խօսքով՝ ովքե՞ր են Սփիւռքի ձեր գործընկերները:

Պ.- Բոլոր հայերը, ովքեր ապրում են Հայաստանի Հանրապետութիւնից եւ Ղարաբաղից դուրս, նրանք իմ գործընկերներն են, բայց եթէ ւաւելի յստակացնենք՝ ի հարկէ բոլոր այն կառոյցները, որոնք այսօր գործում են Սփիւռքում՝ համահայկական, մշակութային կառոյցները, ւաւնդական կուսակցութիւնները, բոլոր թերթերը, գանգուածային լրատուամիջոցները, բարեգործական եւ այլ միութիւնները, ինչպէս նաեւ՝ անհատները: Ցաւօք, Սփիւռքի մէջ ունենք մի մեծ գանգուած, որը որեւէ կառոյցի անդամ չէ եւ, հետեւաբար, եթէ նա անհատապէս է դիմում Սփիւռքի նախարարութեան կամ անհատապէս է ուզում հայրենիքի հետ յարաբերուել, ապա մենք պատրաստ ենք նրա խնդիրները լսել եւ առաջ տանել:

Ես կարծում եմ ճիշդ կը լինի, որ մենք Սփիւռքի մասնագիտական խմբաւորումները ուժեղացնենք: Բանն այն է, որ մենք ունենք, օրինակ, հայ բժիշկների միութիւն, որ աշխարհի երեսուն եւ ւաւելի երկրներում ունի իր յանձնախմբերը, ստեղծուած է մի իւրօրինակ ցանց եւ նրանք համատեղ ուժերով իրար հետ համագործակցում են, գիտեն հայրենիքի հիմնախնդիրները եւ փորձում են հայրենիքին օգտակար դառնալ, կարծում եմ այս օրինակը բաւականին հետաքրքիր է, պետք է այն ուսումնասիրել եւ տարածել միւս մասնագիտութիւնների վրայ՝ ստեղծել ճարտարապետների, տնտեսագետների, ճարտարագետների, արուեստագետների եւ այլ ցանցեր, աշխարհի տարբեր խոշոր գաղթօճախներում ստեղծել նման յանձնախմբեր եւ դրանք կապել իրար, այդ յանձնախմբերի հաւաքական ժողովը՝ իւրաքանչիւրի համար առանձին՝ հումարել հայրենիքում, որպէսզի նրանք, անհատ կուսակցական, եկեղեցական, քաղաքական հայեցքներից, որպէս մասնագետներ համախմբուեն եւ ուսումնասիրեն, թէ Հայաստանը տուեալ ոլորտում որտե՞ղ է հասել, միջազգային առումով ի՞նչ իրավիճակում է, ինչպիսի՞ ծրագիր պետք է, որ երկիրը բարձրանայ եւ հասնի միջազգային մակարդակի, եւ սա կարող է լինել այն հնարաւոր ծրագիրը, որով Հայաստանի նախագահը մեր առաջ դրել է՝ յայտնաբերել Սփիւռքի ներուժը, Հայաստանի խնդիրները լուծելու եւ Հայաստանը զարգացնելու համար:

Հ.- Ի՞նչ աշխատելու մէջ կը պատկերացնեք տարբեր ոլորտներում (կրթական, մշակութային, քաղաքական) այդ համագործակցութիւնը ւաւելի արդիւնաւետ եւ նպատակային դարձնելու համար:

Պ.- Ինչ վերաբերում է կրթական, մշակութային ոլորտներին, դրանք խիստ կարեւոր են հայապահպանութեան համար եւ 17 տարիներու ընթացքին որոշակի կապեր, յարաբերութիւններ ստեղծուած են համապատասխան գերատեսչութիւնների կողմից, մենք եւս գալու ենք նպաստելու, հզօրացնելու այդ բնագաւառները, եւ կարծում եմ, որ այստեղ ուժերը պետք է համախմբել: Մեր նախարարութեան գլխաւոր առաքելութիւնը՝ Հայաստանի գործադիր մարմնի Սփիւռքի բնագաւառում տարած աշխատանքները համակարգելն ու համախմբելն է, որի արդիւնքում մեր ցուցաբերած օգնութիւնը ւաւելի արդիւնաւետ, ւաւելի նպատակային կը լինի: Կրթական համակարգում մենք պետք է այսօր շատ լուրջ ուշադրութիւն դարձնենք կիրակնօրեայ (մէկօրեայ) դպրոցների հզօրացման ու զարգացման, իրօք մեծ ցանց պետք է ստեղծել, որովհետեւ հայկական դպրոցները գնալով մարում են, հետեւաբար մենք պետք է ւաւելի ճկուն գտնուենք եւ այս իրավիճակում: Այսօր բարձր արհեստագիտութիւնները եկել են օգնելու, որ հայապահպանութեան խնդիրը համացանցի միջոցով ւաւելի օգտակար դարձնենք: Երիտասարդը, որ հայրենէ չգիտի, ցանկացած ազատ ժամանակ կարող է մուտք գործել համակարգչի այն համակարգը, որ կոչւում է վերացական քուէնճ, հայագիտութեան բնագաւառում համապատասխան գիտելիքներ ստանալու համար: Նոր ձեւերը, որոնց թուին է պատկանում է հեռաւոր ուսուցումը:

Հ.- Ձեր կարծիքով, Սփիւռքը պե՞տք է դեր ունենայ Հայաստանի քաղաքական որոշումներու կայացման գործին մէջ: Օրինակի համար, եթէ Սփիւռքը համաձայն չէ, Թուրքիոյ հետ Հայաստանի ներկայ յարաբերութեան, այդ դիրքորոշումը պե՞տք է նկատի առնուի:

Պ.- Բնականաբար Սփիւռքը, որ հիմնականում յառաջացել է Ցեղասպանութեան արդիւնքում, ունի իր պահանջներն ու խնդիրները, եւ Հայաստան պետութեան արտաքին քաղաքականութեան անկիւնաքարն է նաեւ: Ցեղասպանութեան ճանաչման, դատապարտման եւ անպայման Թուրքիայի կողմից նրա ընդունման հիմնախնդիրը: Այնպէս որ, այս հարցերում մեր մօտեցումները նոյնն են, բայց

նաեւ մենք պարտաւոր ենք հաշուի նստել այն իրողութեան հետ, որի մէջ ապրում եւ աշխատում է Հայաստանի քաղաքացին, որտեղ գտնուում է աշխարհաքաղաքական դիրքը՝ Հայաստան պետութիւնը: Մենք դրան զուգահեռ յայտարարում ենք, որ անհրաժեշտ է նաեւ Թուրքիայի հետ բանակցութիւններ սկսել, որովհետեւ ցանկացած հարց պետք է լուծել բանակցութիւնների սեղանին, ինչքան որ մենք յետաձգում ենք խնդիրը, դա չի նշանակում, որ հարցը լուծուեց, սա մէկ: Երկրորդ՝ իրար հետ չխօսելով, ուեւ մէկը մեր փոխարէն մեր խնդիրները չի լուծի: Երրորդ՝ միայն դիւանագիտական յարաբերութիւնների հաստատումը հնարաւոր է դարձնելու, մեր բոլոր խնդիրների հետագայ ճշդուելը, կարգաւորումն էլ լուծումը: Այնպէս որ, Սփիւռքը ուզած թէ չուզած ունի իր դերակատարութիւնը, բայց իւրաքանչիւր հանգրուանի համար նրա դերակատարութիւնը փոխում է, ընդհանրական հաշուով, մենք խօսում ենք նոյն բանի մասին, բայց մարտավարական որոշակի հարցեր կան, որ կարծես ւաւելի վերաբերում են Հայաստանի պետութեան: Հայաստանի ղեկավարութեան մօտեցումը այսօր այն է, որ ինչքան հնարաւոր է Թուրքիայի հետ խնդիրները արագ կարգաւորուի:

Հ. - Սփիւռքահայերը յաճախ կ'ենթարկուին

ԿՈՄԻՏԱՍ ՎԱՐԴԱՊԵՏԻ ԾՆՆԴԵԱՆ 140-ԱՄԵԱԿԻ ՆՇՈՒՄ ԱՅՆՃԱՐԻ ՄԷՋ

Հայ երաժշտութեան մեծ վարպետ Կոմիտաս Վարդապետի հոգեցունց շունչն ու ոգին ամբողջ ութսուն վայրկեաններ հմայեց ու կախարդեց Այնճարի ժողովուրդը, երբ չորեքշաբթի, 25 մարտ 2009-ի երեկոյեան, Այնճարի Հայ աւետարանական երկրորդական վարժարանի շրջանաւարտից միութիւնը համայնքի եկեղեցին վերածած էր Կոմիտասեան տաճարի մը:

Արդարեւ, վարժարանի շրջանաւարտից միութեան առեւտապետ տոթթ. Մատթեոս Մաթոսեան Կոմիտասի ծննդեան 140-ամեակի առիթով կազմակերպուած ձեռնարկին բացման խօսքով, վեր առնելէ ետք Կոմիտասի դերը հայ երաժշտութեան անդաստանին մէջ, ներկայացուց հայրենի արուեստագիտուհի՝ դոկտ. Թամար Յովհաննիսեանը՝ իբրեւ մե-նակատար օրուան ձեռնարկին:

Արուեստագիտուհին բացառիկ հմտութեամբ եւ իւրայատուկ ոճով վերակենդանացուց Կոմիտաս Վարդապետը: Ան հայրենի մեծատաղանդ արծակագիր Մուշեղ Քալշոյեանի ու իր իսկ ստեղծագործած գրական հատուածներու ընդմէջէն անդրադարձաւ Կոմիտաս Վարդապետի բազմաչափար կենսե-քին ու գերգնահատելի գործունեութեան: Ար-դարեւ, շնորհիւ դոկտ. Թամար Յովհաննիսեանի ցուցաբերած բծախնդիր ու խորաթա-փանց մեկնաբանութեան՝ Այնճարի հանդիսատէսը քայլ առ քայլ ընկերակցեցաւ փոք-րիկն Սողոմոնիկ Թուրքիայի Կուլթիսն քաղա-քէն մինչեւ Էջմիածնի Գեորգեան Ճեմարան, Թիֆլիս, Պերլին, Փարիզ, Պոլիս, հայրենի գաւառներն ու գիւղերը եւ, ւաւելի՛ն, ծանօթա-ցաւ հայ երաժշտութեան անդաստանը միշտ ծաղկուն ու վառ պահող մեծ երաժիշտին, համբաւաւոր երգահանին, բացառիկ խմբա-վարին, բազմատաղանդ ստեղծագործողին՝ Կոմիտաս Վարդապետին:

վտանգի կամ կ'ոտնահարուին անոնց իրաւունքները՝ կապուած այն երկրի իրավիճակի հետ, ուր բնակութիւն հաստատած են: Ո՞րն է ձեր գլխաւորած կառոյցի գործառնոյթները նման իրավիճակներու պարագային:

Պ.- Այսօր մեր նախարարութիւնը իր առաջ դրել է ճշդել, թէ ո՞վ է հայը՝ Հայաստանի եւ Լեռնային Ղարաբաղի սահմաններից դուրս՝ ազգային փոքրամասնութի՛ւն, սահմանա-դրական համա՛յնք, համա՛յնք, թե՛ ժողովուրդ է տուեալ երկրում: Օրինակ՝ Միացեալ Նա-հանգներում հայը սովորական ամերիկացի է, Իրանում կամ Եւրոպայում նա ազգային փոք-րամասնութիւն է, Լիբանանում՝ սահմանա-դրական համայնք եւ այլն: Ուրեմն նախ եւ առաջ մենք պետք է ճշդենք հայկական հա-մայնքի կարգավիճակը ցանկացած երկրում:

Երկրորդ՝ մեր ունեցած այսօրուայ տեղե-կատուութիւնների համաձայն, մեր համայնք-ների 90 առ հարիւրից ւաւելին ազգային փոք-րամասնութիւն են: Հետեւաբար մենք պետք է ուսումնասիրենք, թէ իւրաքանչիւր երկրում որտե՞ղ կայ այդ համայնքը, տուեալ երկրի քաղաքական համակարգում, իրաւական հա-մակարգում հաստատուա՞ծ է, եթէ հաստատ-ւած չեն, պետք է հասնենք նրան, որ հաս-տատուեն, որպէսզի մենք ունենանք իրաւա-կան զէնք, իրաւական փաստաթղթեր՝ մեր հայ համայնքների իրաւունքները պահպանե-լու համար:

Երկրորդ քայլը այն է, որ արդեօ՞ք երկկող-մանի յարաբերութիւններում, երբ ստորագըր-ւում են պայմանագրեր կամ համաձայնա-գրեր, հայ համայնքի մասին յիշատակում կա՞յ, թե՞ ոչ: Երրորդ՝ ինչպիսի՞ն է Հայաստա-նի օրէնսդրութիւնը սփիւռքահայի եւ հայաս-տանցու համար:

Ինչ վերաբերում է այն բանին, թէ որեւէ երկրում այդ երկրի քաղաքացու հայազգի իրաւունքները ոտնահարում են, այդ խնդի-րը պետք է փաստենք եւ դնենք արտաքին գործերի նախարարութեան առաջ, որը դիւա-նագիտական խողովակներով պետք է տըլ-եալ պետութեան հետ աշխատանքներ տանի: Պետութեան հետ յարաբերութիւնների մէջ Հայաստանի Սփիւռքի նախարարութիւնը չի մտնում, մենք աշխատելու ենք Սփիւռք-հայ-րենիք կապերի, Սփիւռք-Սփիւռք կապերի ամրապնդման ուղղութեամբ:

ԶՐՈՅՑ ԿԱՐԵՑ՝ ՆԱՅԻՐԻ ՄԿՐՏԻՉԵԱՆ-ՏԱՂԵԱՆ

Հայրենի արուեստագիտուհիին ներկա-յացման ձեւը խորհրդանշական էր ոչ միայն դաշնակի օգտագործումով, այլ՝ տպաւորիչ, որովհետեւ ան մեծահռչակ հայ թէ օտար բազմաթիւ մտաւորականներու եւ գրագետ-ներու ձօները Կոմիտասին մեկնաբանեց հո-գեպարար կատարումով:

Հայ երաժշտութեան ընդհանրապէս, բայց մանաւանդ միջազգային համբաւի տիրացած Կոմիտասի տաղանդին հանդէպ ներկաներուն հիանալուքն ու յուզմունքը իր գագաթնակէ-տին հասաւ, երբ նոյնինքն Կոմիտասի ձայնը թեւածեց եկեղեցւոյ Կամարներուն ներքեւ՝ իբրեւ «Կռունկ», «Անտուին», «Գարուն ա

ծիւն ա արեւ» «Հայաստան, եր-կիր դրախտավայր»... իբրեւ անլռելի զանգակատուն:

Կոմիտաս վարդապետի ծննդեան 140-ամեակի նշումը Այնճարի մէջ անմոռանալի պի-տի մնայ իւրաքանչիւր ներկա-յի մտքին ու հոգիին մէջ, եւ ամէն անգամ որ ականարկ պի-տի կատարուի հայ երաժշտու-թեան վերաբերեալ, այդ օրուան հանդիսատեսը մեծ հպարտու-թեամբ ու սրտի անհուն բերկ-րանքով պիտի յիշէ ու պատմէ Մեծն Կոմիտասի մասին:

ԱԿՆԱՐԿ

ՀՄԸՄ ԱՆԹԻԼԻԱՍ - ԱՆԴՐԱՆԻԿ
ՊԵՅՐՈՒԹ ԱՂԶԿԱՆՑ ՊԱՍԵԹՊՈԼԻ
ԱՄԱՐՏԱԿԱՆ (ԲԱԺԱԿ)
ՄՐՑՈՒՄԻՆ ԱՌԻԹՈԿ

ԵՐՐՈՐԴ ԿՈՂՄ ՄԸ ԱՅՍՕՐ
ՊԵՏԶ ԶԵ ՆԵՐԿԱՅ ԸԼԼԱՅ
«ՖՈՒԱՏ ՇԵՅԱՊ»
ՄԱՐՉԱԴԱՇՏԻՆ ՄԷՋ

Շաբաթ, 28 մարտին, տեղի ունեցան Լիբանան-
նի պասքեթբոլի աղջկանց բաժակի մրցաշարի կի-
սաւարտական հանգրուանի ճակատումները,
որոնց ընթացքին Անդրանիկ Պէյրուքի եւ ՀՄԸՄ Ան-
թիլիասի ներկայացուցչական խումբերը յաղթա-
նակներ արձանագրեցին՝ յաջորդաբար պարտու-
թեան մատնելով Պրոժ Այնթուրան եւ Ռիատի Պեյ-
րուքը։

Վստահաբար գնահատանքի արժանի են հայ-
կական գոյգ խումբերուն արձանագրած այս յաղ-
թանակները եւ աւարտական հանգրուանի մրցու-
մին իրենց տոմսերը ապահովելը։ Անոնք իրենց ար-
ձանագրած այդ յաղթանակին շնորհիւ յաջողեցան
իրենց գերակայութիւնը փաստել տեղական
ակումբներուն վրայ՝ անոնց յուշելով, որ տիրական
ներկայութիւն մըն են Լիբանանի աղջկանց պաս-
քեթբոլին մէջ։

Բնականաբար, անոնց արձանագրած այդ յաղ-
թանակները պատահականութեան հետեւանք
չէին, այլ արդիւնք էին մարզիկներուն կողմէ ցու-
ցաբերուած բացառիկ խաղարկութեան, յաղթա-
նակ արձանագրելու նպատակով դաշտ իջնելու
բարձր տրամադրութեան, իրաւարարին կողմէ
մինչեւ մրցումին աւարտը սպասող վերջին տուի-
չին եւ մարզական բարձր ոգիով մրցակիցին դէմ
պայքարելու ոգիին, ինչ որ ողջունելի երեւոյթ մը
կը նկատուի։

Այսօր իրարու դէմ ճակատող երկու խումբերն
ալ իրենց շարքերուն մէջ ունին բացառիկ յատկու-
թիւններով օժտուած մարզիկներ, որոնք իրենց ու-
նեցած բոլոր կարողութիւնները եւ յատկութիւննե-
րը «պիտի ցուցադրեն»՝ իրենց կազմին համար յաղ-
թանակ ապահովելու իմաստով, ինչ որ բնական
երեւոյթ է։

Պիտի ըլլայ յաղթանակն իսկ մը եւ անշուշտ
պարտեալ կազմ մը, ինչ որ բնական երեւոյթ է։

Եական հարցը այն է սակայն, թէ երկու կազմե-
րէն մէկը այսօրուան այս յաղթանակը առանձի՞ն
պիտի արձանագրէ, թէ՛ երրորդ կողմի մը միջա-
մտութեամբ։

Այն խումբը, որ կը պայքարի կէտ նշանակելու
համար, կ'ունենայ բացառիկ մրցում, տպաւորիչ
ելոյթ, մարզավայել կեցուածք, արժանի պիտի ըլ-
լայ յաղթանակին, եւ անշուշտ՝ ծափահարանքի։

Սակայն, եթէ պատահի հակառակը եւ օրուան
իրաւարարները ըլլան մրցումին «յաղթականը»,
իրենց կողմէ կատարուած տեղի կամ անտեղի, դի-
տումնաւոր կամ ոչ դիտումնաւոր սխալներով,
աւարտական այս մրցումը պիտի կորսնցնէ իր
բաղորդութիւնը՝ դառնալով անհամ։

Արդ, կ'ակնկալուի, որ Լիբանանի պասքեթբոլի
ֆետերասիոնը երկու կազմերուն նկատմամբ ալ ըլ-
լայ անաչառ, անոնց միջեւ պահէ նոյն հեռաւորու-
թիւնը, յարմար իրաւարարները նշանակէ այս կա-
րեւոր ճակատումին, որպէսզի անիկա իր դրական
անդրադարձը ունենայ մրցումէն ետք՝ լուրը սփռող
մարզական լրագրողներուն միջոցով։

Եթէ վերոնշեալ կետերը այսօր գործողութիւն,
ֆետերասիոնը մեծ քայլով մը դէպի վերելք յառաջ
դրած կ'ըլլայ Լիբանանի աղջկանց պասքեթբոլը։

Յաջողութիւն՝ երկու կազմերուն։

ՎԱՐԴԱՎԱՐ ԳԱՍՍՊԵԱՆ

ԼԻԲԱՆԱՆԻ 25-ՐԴ
ԳԱՐՆԱՆԱՅԻՆ ՌԵԼԻ
ՌՈԺԷ ՖԸՂԱԼԻ
ՏԻՐԱՅԱՒ ՏԻՏՂՈՍԻՆ

Անցեալ շաբաթավերջին, Ժիպէյի մէջ տե-
ղի ունեցաւ Լիբանանի 25-րդ գարնանային ռե-
լին (206,6 քմ)՝ կազմակերպութեամբ Ա. Թէ. Սէ.
Էլ.ի։ Այս ռելիին մասնակցող 17 ինքնաշարժ-
ներէն 12-ը միայն յաջողեցան հասնիլ ժաման-
ման գիծ։

Առաջին հանդիսացաւ Ռոժէ Ֆըղալի իր օգ-
նականին՝ Նեպիլ Նըժնի հետ՝ արձանագրե-
լով 39 ժամ 21 վայրկեան արդիւնք մը։ Երկրորդ
հանդիսացաւ Նիք Ժիորճիօ - Ժոզեֆ Մաթար
գոյգը (40 ժամ 31'), իսկ երրորդ՝ Ժիլպեր Պան-
նուր - Ժոզեֆ Զըմիտ գոյգը (40 ժամ 58')։ Անոնց
երեքին ալ ինքնաշարժները Միթսիպիշի Լան-
սըր էին։

HAIGAZIAN UNIVERSITY
in cooperation with the
EMBASSY OF THE UNITED
STATES OF AMERICA

Presents
MICHELINE AHARONIAN MARCOM

on
DIASPORA THINKING

Selections from
“The Daydreaming Boy”

Tuesday, March 31, 2009 - 7 P. M.
Haigazian University Auditorium
Kantari, Beirut

ԼԻԲԱՆԱՆԵԱՆ ՊԱՍԵԹՊՈԼ

ԱՅՍՕՐ՝ ՀՄԸՄ ԱՆԹԻԼԻԱՍ - ԱՆԴՐԱՆԻԿ
ՊԵՅՐՈՒԹ ԱՂԶԿԱՆՑ ԲԱԺԱԿԻ ՄՐՑԱՇԱՐՔԻ
ԱՄԱՐՏԱԿԱՆ ՃԱԿԱՏՈՒՄԸ

ՀՄԸՄ Անթիլիասի աղջկանց ներկայացուցչական խումբը

Լիբանանի պասքեթ-
բոլի աղջկանց բաժակի
մրցաշարի աւարտա-
կան հանգրուանի ճա-
կատումը տեղի պիտի
ունենայ այսօր՝ երեք-
շաբթի, 31 մարտին,
Ժունիէի մէջ գտնուող

«Ֆուատ Շեհապ» մար-
զադաշտին մէջ, ուր
իրարու դէմ պիտի ճա-
կատին ՀՄԸՄ Անթիլիա-
սի ներկայացուցչական
խումբը եւ Անդրանիկ
Պէյրուքը։ Մրցումը պիտի
սկսի երեկոյեան ժամը

19:30-ին։

Երկու խումբերն ալ
աւարտականի իրենց
տոմսերը ապահովեցին
տպաւորիչ յաղթանակ-
ներ արձանագրելով։ Դե-
տեւաբար, այսօրուան
մրցումը կը խոստանայ
ըլլալ գագաթի ճակա-
տում մը։

ՀՄԸՄ-ի համակիրնե-
րէն կ'ակնկալուի խիտ
շարքերով ուղղուիլ
«Ֆուատ Շեհապ»ի մար-
զադաշտ եւ քաջալերել
իրենց խումբը՝ մրցումին
ազդանշանը տրուելէն
մինչեւ իրաւարարին
կողմէ մրցումին աւարտը
սուլելը։

Խումբի մը արձանա-
գրելիք յաջողութեան մէջ
շատ յաճախ իրենց մեծ
դերը կ'ունենան անոր
համակիրները։

Դետեւաբար, այդ մէկը
իրականացնելու համար,
այսօր բոլորիս ժամա-
դրավայրը պիտի ըլլայ
«Ֆուատ Շեհապ»ի մար-
զադաշտ, ՀՄԸՄ-ի շեփո-
րախումբին ընկերակ-
ցութեամբ։

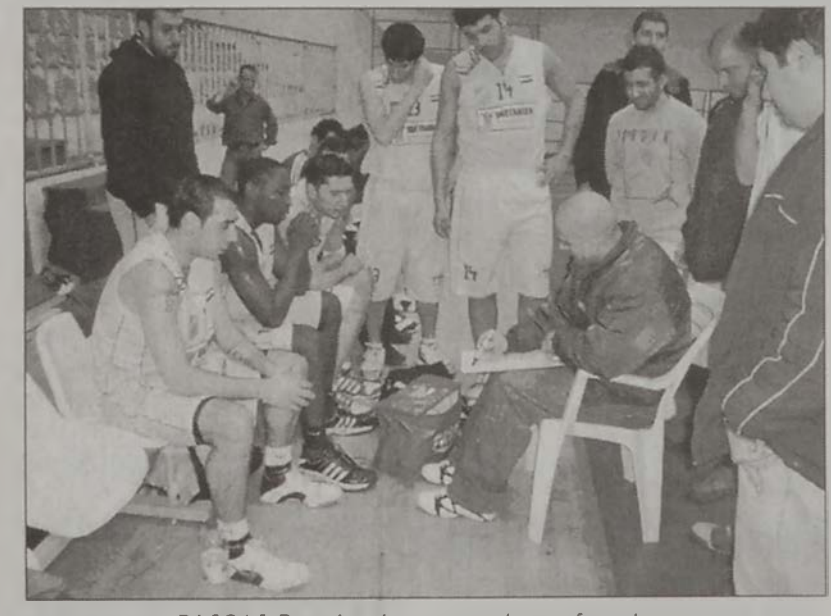
Համակիրներուն հա-
մար օթոպիսները տրա-
մադրուած պիտի ըլլան,
որոնք ժամը 18:15-ին
«Շաղոյեան» կեդրոնէն
եւ ՀՄԸՄ-«Անթիլեան»
մարզամշակութային հա-
մալիքէն ՀՄԸՄ-ի համա-
կիրները պիտի փոխադ-
րեն Ժիւնիի մարզադաշտ։

ՍՈՒՐԻՈՅ ՊԱՍԵԹՊՈԼԻ
ԱՆՈՅԵԱՆՈՒԹԻՆ

ՀՄԸՄ ՀԱԼԵՊԻ ՏՂՈՅ ԵՒ
ԱՂԶԿԱՆՑ ԽՈՒՄԲԵՐԸ
ՅԱՂԹԵՑԻՆ ԶԸՐԻԷԻ ԿԱԶՄԵՐՈՒՆ

Սուրիոյ պասքեթբոլի տղոց ախոյեանութեան
21-րդ հանգրուանի մրցումներուն ծիրին մէջ, ՀՄԸՄ
Հալէպի կազմը, շարունակելով իր յաղթարշաւը, յա-
ջողեցաւ մէկ կէտի տարբերութեամբ՝ 68 - 67 ար-
դիւնքով պարտութեան մատնել Զըրիէն եւ գրաւել
ընդհանուր դասաւորման չորրորդ դիրքը։

Հալէպի «Ասամտ» մարզադաշտին, մէջ տեղի ու-
նեցած այս մրցումին, հակառակ անոր որ մրցակից

ՀՄԸՄ Հալէպի տղոց խումբը եւ...

կազմը առաջին թորթորին յաջողեցաւ կէտերու
տարբերութիւնը հասցնել մինչեւ ութ կէտի, սակայն
ՀՄԸՄ հետզհետէ ինքզինք գտնելով յաջողեցաւ
առաջին թորթորը աւարտել հաւասարութեամբ (27
- 27)։

Ասիկա պատճառ դարձաւ, որ ՀՄԸՄ հետզհետէ
վերագտնէ ինքզինք եւ աւելի եւս տիրապետելով իր
մրցակիցին վրայ, տանի վերջնական յաղթանակը՝
68 - 67 արդիւնքով, հակառակ անոր որ մրցումին
վերջին կէս վայրկեանին Զըրիէ վեց կէտի տարբե-
րութիւնը նուազեցուց մէկի։

Մրցումէն ետք մեծ եր ուրախութիւնը ՀՄԸՄ Հա-
լէպի աւելի քան 1500 համակիրներուն, որոնք այս-

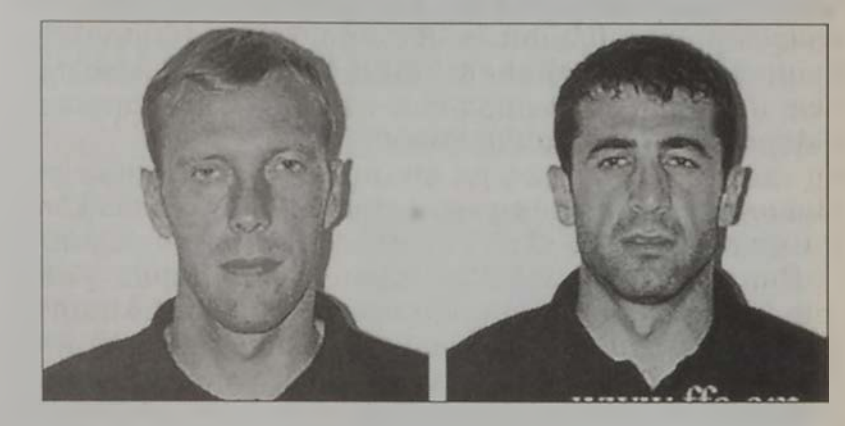
2010-Ի ՄՈՆԻՏՈՐԻՆԻ ԶՏՈՒՄԻ ՄՐՑԱՇԱՐՔ.
ԵՐՐՈՊԱՅԻ ԳՕՏԻ

ՊԵՐԵՉՈՎՍՔԻ ԵՒ ՈՍԿԱՆԵԱՆ
ՊԻՏԻ ՉՄԵԿՆԻՆ ԹԱԼԻՆ

Այսօր՝ երեքշաբթի, Թալին (Եսթոնիա) պիտի մեկ-
նի Հայաստանի ֆուլթայլի ազգային խումբը՝ իր
մասնակցութիւնը բերելու համար Եսթոնիոյ դէմ տե-
ղի ունենալիք 2010-ի Մոնտիալի գտումի մրցումին
(Ե. խմբակ)։

Հայաստանի ֆուլթայլի ֆետերասիոնը, որ երեկ
հրապարակեց Եսթոնիա մեկնող մարզիկներուն
անունները, յայտարարեց, որ վերաւոր ըլլալնուն
պատճառով բերդապահ Ռոման Պերեգովսքի եւ միջ-
նապահ Արթուր Ոսկեանեան պիտի չմեկնին Թալին։

Պերեգովսքիի պաշտօնը պիտի կատարէ Գեորգ
Գասպարով, որ նախապէս արդէն իսկ ստանձնած
է բերդապահի այդ պաշտօնը։

Ռոման Պերեգովսքի (ձախիս)
եւ Արթուր Ոսկեանեան

Թալին մեկնող 18 մարզիկներուն կարգին պիտի
ըլլան Մասիս Ազիզեան եւ Կարեն Խաչատրեան,
որոնք անցեալ շաբաթ օր Եսթոնիոյ դէմ տեղի ունե-
ցած մրցումին նկատի առնուած չէին մարզիչ Եան
Փուլսենի կողմէ։

«Ա ԼԵ Կոք Արենա» դաշտին մէջ տեղի ունենա-
լիք այս մրցումին կ'ակնկալուի, որ ներկայ գտնուին
շուրջ տասը հազար հանդիսատեսներ, որոնցմէ
հինգ հարիւրը ըլլան Հայաստանի համակիրներ։
Դաշտը կրնայ հիւրընկալել 17 հազար համակիր։

Ստորեւ կու տանք Եսթոնիոյ դէմ տեղի ունենա-
լիք մրցումին նկատի առնուած մարզիկներուն
անունները.

• ԲԵՐՂԱՊԱՅՆԵՐ. - Գեորգ Գասպարով (Թրաքթոր,
Իրան) եւ Մայիս Ազիզեան (Ուլիս)։

• ՅԵՏՍԱՊԱՅՆԵՐ. - Սարգիս Յովսէփեան, Կարեն
Խաչատրեան (Փիւնիկ), Ռոպերթ Արզումանեան
(Ռանթերս, Ղանիա), Ազուսան Մկրտչեան (Միքա),
Հրայր Մկոյեան (Ուլիս) եւ Վահագն Միսասեան
(Արարատ)։

• ՄԻՋՆԱՊԱՅՆԵՐ. - Արարատ Առաքելեան (Մեթա-
լուրկ, Ուքրանիա), Արթուր Ետիկարեան, Զենիկի
Միխիթարեան (Փիւնիկ), Արտակ Տաշեան (Բանանց),
Արտաւազ Զարամեան (Թիմիշոարա, Ռումանիա)

եւ Լեւոն Փաշաճեան (Ֆրեթրիքսթաթ, Նորվեգիա)։

• ՅԱՌԱՋԱՊԱՅՆԵՐ. - Արա Յակոբեան (Միքա),
Գեորգ Ղազարեան (Փիւնիկ), Ետկար Մանուչարեան
(Ալաքս Ամսթերտամ, Հոլանտա) եւ Արման Զարա-
մեան (Թիմիշոարա)։

«ԱԶԴԱԿ»Ի ՄԵՋ
ԾԱՆՈՒՑՈՒՄԻ ՀԱՄԱՐ

Բոլոր անոնք, որոնք կը փափաքին «Ազդակ»ի մէջ
որելէ ծանուցում հրատարակել, պէտք է բնագիրը
«խմբագրատուն» ծանուցումներու բաժանմունք
հասցեն հրատարակման թուականէն առնուազն օր
մը առաջ, ՄԻՆԶԵԻ ԵՐԵՎԱՆԻՆԻ ԺԱՄԱՐ 5:00:

ՊՈՒՐԳ ՀԱՄՈՒՏԻ ՄԱՆԱԾԻՂ
Ս. ԶԱՏԿՈՒՄՆ ԽՈՍՄԱՆ ԱՌԻԹՈԿ

ՏԱՐԵԿԱՆ ՃԱՇԿԵՐՈՅԹ-ՊԱՐԱՀԱՆԴԵՍ
Հովանաւորութեամբ՝

Հ.Ս.Ը.Մ-Ի ԼԻԲԱՆԱՆԻ ՇՐՋԱՆԱՅԻՆ ՎԱՐՉՈՒԹԵԱՆ
Մասնակցութեամբ՝ Լիբանանի սիրուած երգիչներու
• ԿԱՐՈ ԿԱՊՈՒՏԱԿԵԱՆ • ԳԱՐՄԵՆ ԱՃԵՄԵԱՆ
ԸՆԿԵՐԱԿՑՈՒԹԵԱՄԸ՝ ՌԱՅՅԻ ՏՕՆԵՐԵԱՆԻ ԵՒ ԻՐ ՆՈՒԱԳԱՆՈՒՄԵՐՆ
• ԱՆԴՈ ՍԱՐՏԻՐՈՍԵԱՆ
ԸՆԿԵՐԱԿՑՈՒԹԵԱՄԸ՝ ՍԱԳՕ ՊԵՏՐՈՍԵԱՆԻ ԵՒ ԻՐ ՆՈՒԱԳԱՆՈՒՄԵՐՆ
ՅԱՏՈՒԿ ՄԱՍՆԱԿՑՈՒԹԵԱՄԸ՝ HIGH BAR ՊԱՐԱՆՈՒՄԵՐՆ
ՃԱՇԿԱՆ *ԶԱՄԸՐ ԷԼ ՍՈՒՖԱՐԱԽ՝ ՇԵՂ ՍՐԱՀԻՆ ՄԵՋ. ՏԸՊՊԱՅԷ:
ՇԱԲԱԹ, 11 ԱՊՐԻԼ 2009 ԻՆ, ԵՐԵՎԱՆԻՆԻ ԺԱՄԱՐ 9:30 ԵՆ ՍԿՍԵԱԼ:

ՏՈՍՍԵՐԸ ԱՊՐԱՇՈՎԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ ԳԻՍԵԼ ՀԱՄԱՐ ՊՈՒՐԳ ՀԱՄՈՒՏԻ ԱՎՈՒՄԸ,
ԱՄԵՆ ՕՐ ԵՐԵՎԱՆԻՆԻ ԺԱՄԱՐ 6:00 ԵՆ ԵՏԶ
ՀՅԵՒ: 01/260755 • ԳՐԱՏՈՒՆ ՇՈՐԱՋ Master Mall ՀՅԵՒ: 03/956357 •
ՊՈՒՐԳ ՀԱՄՈՒՏ Kely Kely ՎԱՃԱՐԱՏՈՒՆ ՀՅԵՒ: 03/294234
ԿԱՄ ՀԵՌԱՅՈՒՄԵՆ 03/613719 ԵՒ 03/648916 ԹԻՒՆՐՈՒՆ
Սակ՝ 60.000 Լ.Ո.

Ծառը՝ էջ 12

